

LABYRINTH **A2**

History & English

Teacher's Book

LABYRINTH

A2

History & English

Teacher's Book

Vydavatel:	Channel Crossings s.r.o.
Autorský tým:	Mgr. Jiří Vašíček a kol.
Metodické vedení:	Mgr. Klára Sedláčková
Projektový tým:	Mgr. Klára Jansová, Mgr. Hana Erlebachová, Ing. PhDr. Zdeňka Havrlíková, Jiřina Mrkvičková, Mgr. Lukáš Nevrkla a další kolegové a spolupracovníci
Grafika, ilustrace a tisk:	YASHICA s.r.o.
Vydání první.	

Učitelská příručka vznikla v rámci projektu ŠKOLA BEZ HRANIC (CZ.1.07/1.1.00/55.0011), který byl spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Vážené učitelky, vážení učitelé, předložená učitelská příručka je koncipována jako průvodce hodinou CLIL. Aktivita jsou řazeny v logickém sledu tak, aby žáci během dvou vyučovacích hodin dosáhli uvedených cílů. Zároveň lze aktivitu vybírat, je však třeba vždy zohlednit jazykovou úroveň žáků a Vaše zkušenosti s metodou CLIL. Časová dotace je orientační, velmi záleží na konkrétních žácích a jejich dovednostech a zkušenostech s metodou CLIL.

Pracovní sešit může obsahovat cvičení, která nejsou zařazena do časového plánu hodiny. Tato cvičení můžete využít jako opakování, samostudium nebo domácí úkol.

Některé aktivity doprovází odkazy na webové stránky - ujistěte se prosím, že používáte vhodný webový prohlížeč. Pokud odkaz nefunguje, zkuste změnit prohlížeč nebo aktualizovat jeho doplňky.

1. UČEBNICE

Žáci se formou bublin a krátkých promluv seznámí s průvodními postavkami – Davidem, Laurou a Hugem. Všichni jsou spolužáci a prožívají stejné radosti i starosti jako kdokoli jiný. David je premiant a všichni o něm tvrdí, že je milý. Laura je trochu rebelka, ráda zkoumá nezvyklé úkoly a není snadné ji jen tak něčím zaujmout. Dvojici kamarádů doprovází propadlík Hugo, který do školy chodí, protože musí. Hugo rád hraje fotbal a má zvláštní talent na potíže. Byl to právě on, kdo při školní exkurzi objevil kouzelné hodiny a omylem přenesl všechny tři zpět v čas. Děti tak cestují časem zpět do přítomnosti, navštěvují významné historické epochy a dozvídají se o životě v minulosti. Tato učebnice navazuje na předchozí knihu, ve které David, Laura a Hugo docestovali až do doby Rudolfa II. Naše hrdiny čeká ještě pěkný kus cesty. Podaří se jim vrátit bezpečně zpět do muzea? Co je čeká? David, Laura a Hugo se žákům na prvních stranách učebnice představili. Vyučující může vybídnout žáky, aby i oni napsali pár vět o sobě – co mají rádi, co je baví ve škole, odkud jsou, kolik jim je let. Který z průvodců je jim nejsympatičtější?

Např. I'm Jan Novák and I'm fourteen years old. I live in... I don't mind going to school. 😊 I like English and PE. My hobbies are... I don't like... My favourite character is... because...

2. PRACOVNÍ SEŠIT

Na úvod si žáci zopakují, co už znají z předchozích ročníků. Pomůckou jim jsou výřezy obrázků z lekcí předchozí učebnice. Které epochy už naši cestovatelé časem navštívili, co zažili, co jsou sami žáci schopni říct o těchto obdobích anglicky? Následuje luštění rébusu. Žáci si pozorně přečtou uvedené termíny v tabulce a pokusí se je chronologicky uspořádat. Pod každým pojmem je písmeno, které dosazují do tajenky. Tedy např.: nejstarším zmíněným obdobím je neolitická revoluce, žáci tedy do tajenky za písmeno “C” dopíší písmeno uvedené pod pojmem Neolithic Revolution, tedy “L”.

Řešení: CLIL IN HISTORY.

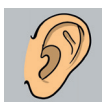
Dole na straně se žáci seznámí s “hodinami času”, které vždy na konci probrané lekce budou v PS domalovávat. Podobně jako David, Laura a Hugo budou i žáci cestovat v čas a budou mít přehled, kolik toho z historie už navštívili a co jim ještě zbývá poznat. V této učebnici žáci vybarvují zbývající druhou polovinu ciferníku.

1. UČEBNICE, LISTENING

Žáci se formou kvízu seznámí s obsahem učebnice a s probíranými obdobími. Každá otázka odpovídá jedné lekci v učebnici. Před samotným kvízem může vyučující žáky vyzvat, aby si ve dvojicích anglicky popsali, co vidí na obrázcích. Poté každý samostatně vybírá vždy jednu správnou odpověď. Kontrola formou poslechu (Lo/1).

Správné odpovědi: 1B (přijal slunce jako svůj symbol), 2C (měla 16 dětí), 3B (přístroj k sekání hlav), 4A (smáli se mu, protože si mysleli, že je malý), 5A (parní lokomotivy), 6B (byli dva prezidenti), 7A (Britové), 8B (kolo – Coca-Cola – videokamera – letadlo), 9C (kulomety a pušky), 10B (Benito Mussolini), 11C (Anglický buldok), 12C (byla to válka idejí a přesvědčení).

Přepis nahrávky:

Laura: One. Louis XIV was called the Sun King. Why?

David: He took the Sun as his emblem. The right answer is B.

Laura: Two. Maria Theresa was called the "Mother-in-law of Europe". Why?

David: She had sixteen children. The right answer is C.

Laura: Three. During the French Revolution thousands of people went to see "Madame Guillotine". Who or what was it?

David: It was a machine for cutting off someone's head. The right answer is B.

Laura: Four. Napoleon Bonaparte was called the Little General by his enemies. Why?

David: They laughed at him because they thought he was short. But he wasn't! The right answer is A.

Laura: Five. What was the most important means of transport after the Industrial Revolution in the 19th century?

David: Steam locomotives were the most important means of transport. The right answer is A.

Laura: Six. Who was the president of the USA during the American Civil War?

David: There were two presidents: A. Lincoln and J. Davis. The right answer is B.

Laura: Seven. Which nation is famous for drinking tea and having tea breaks?

David: It is the British, of course. The right answer is A.

Laura: Eight. Which is the correct chronological order of these inventions?

David: It is bicycle – Coca-Cola – movie camera – aeroplane. The right answer is B.

Laura: Nine. What did the soldiers of WW I fight with?

David: They fought with machine guns and rifles. The right answer is C.

Laura: Ten. What was the name of the fascist dictator in Italy?

David: It was Benito Mussolini, so the correct answer is B.

Laura: Eleven. During WW II Great Britain won the Battle of Britain against Germany. What was the nickname of British Prime Minister Winston Churchill?

David: He was called the British Bulldog. The right answer is C.

Laura: Twelve. After WW II another war broke out – the Cold War. Why is it called this?

David: It was a war of ideas and beliefs. The right answer is C.

Obsahové cíle:

Žák na příkladu osobnosti Ludvíka XIV. charakterizuje znaky absolutismu.

Žák shrne významné události v životě Ludvíka XIV.

Žák uvede příklad významné kulturní památky z doby baroka – zámek ve Versailles – a určí její tvůrce.

Jazykové cíle:

Žák rozpozná a čte s porozuměním slovní zásobu k danému tématu.

Žák porozumí vyšším číslovkám, vyslovuje letopočty.

Žák se jednoduše zeptá a odpoví v předpřítomném čase prostém.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, PC nebo netbook či tablet (příp. interaktivní tabule), CD přehrávač

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede žákům příběh Davida, Laury a Huga. Naši cestovatelé časem se objevili v zahradě zámku ve Versailles v době Ludvíka XIV. Co bylo typické pro tyto zahrady (francouzský typ zahrady vs. anglický park)? Bylo nákladné postavit takový palác?

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, WRITING (4 MIN.)

Vyučující vyzve žáky, aby anglicky pojmenovali, co už znají: *ruler, court, sentence*. Žáci slova napíší do připravených řádků k obrázkům. Učitel upozorní, že tato slova mají také další význam (*vládce, královský dvůr, odsoudit*), který napovídají obrázky. V textu se žáci dozvědí více, slova mohou podtrhnout. Učitel komentuje text česky, vyjasňuje nejasnosti.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (14 MIN.)

Žáci čtou text samostatně a potichu. V textu najdou a podtrhnou předchozí zmíněná tři slova. Po přečtení textu budou žáci opravovat chybné údaje ve větách (5. Speaking) – je vhodné, aby učitel shrnul přečtené pomocí otázek (co byl absolutismus, proč bylo Ludvíkovým symbolem slunce, proč měl král finanční problémy, co byly manufaktury, co znamenalo zrušení svobody vyznání).

4. UČEBNICE, AKTIVITA 3, WRITING (5 MIN.)

Po přečtení textu žáci vypisují položky, které Francie dovážela nebo vyvážela. Lze i česky:

Import: coffee/káva, cotton/bavlna, fur/kožešiny, pepper or sugar / pepř nebo cukr; Export: French mirrors / francouzská zrcadla, glass/sklo, perfumes/parfémy, expensive clothes / drahé oblečení, tapestry works / tapisérie and other luxury goods / luxusní zboží.

5. UČEBNICE, AKTIVITA 4, SPEAKING (5 MIN.)

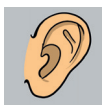
Žáci ve dvojicích opravují chybné údaje ve větách. Informace mají k dispozici v přečteném textu.

Společná kontrola: Louis XIV was an absolute monarch in France. He ruled for 72 years. He said: „I am the state!“ His favourite Minister was called Colbert. He spent lots of money / a huge amount of money on wars and the lifestyle of his court.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1, LISTENING (10 MIN.)

Žáci chronologicky uspořádají události v životě Ludvíka XIV. Mohou také odhadnout letopočty. Kontrola formou poslechu (L1/1). Lze poslech opakovat – nejprve žáci uspořádají události, po druhém poslechu doplňují letopočty. Také lze shrnout česky a šikovnější žáci dle poslechu doplní letopočty.

Přepis nahrávky:

Louis XIV was born in 1638. His father died very soon after. Louis became the king of France when he was only five years old. That was in 1643. But he was too young to rule so his mother ruled the kingdom. She had a chief minister, Cardinal Mazarin, who helped her. After the death of Mazarin in 1661, Louis became an absolute monarch. He started to build Versailles. His Minister of Finance, Jean-Baptiste Colbert, helped him to get money for this building. Colbert was the minister from 1665. When the palace was ready the Sun King moved all his court to Versailles. That happened in 1682. Colbert died one year later. After his death Louis XIV made many wrong decisions. One of them was to end the religious freedom in France in 1685. Some historians say that up to 900,000 Protestants left France over the next two decades. Louis died at the age of 72.

Křížovka. Upozornit žáky, že údaj č. 4 naleznou v učebnici v rámečku Did you know?

1.		L	O	U	I	S				
2.	A	B	S	O	L	U	T	I	S	M
3.				M	O	N	A	R	C	H
4.			N	I	C	K	N	A	M	E
5.	V	E	R	S	A	I	L	L	E	S
6.						N	O	B	L	E
7.						G	O	D		

Žáci doplňují do textu dle poslechu (L1/2) chybějící údaje.

Přepis nahrávky:

King Louis is famous for building the Palace of Versailles, a beautiful Baroque palace with a large park around it. The building started in the place of a former hunting lodge **twelve** miles away from Paris in **1661**. Louis was building the palace almost all his life. He never saw the building completed. Over **30,000** men worked on the construction. The king moved all the court from Paris to Versailles in **1682**. The court consisted of 20,000 nobles. Around **14,000** staff and military lived there too. There were **2,000** rooms in the palace, for example rooms for clothing or the king's wigs (which numbered more than **500**). The area of the palace and its surroundings were larger than modern day Paris. It was the capital of the French kingdom until the French Revolution. It cost as much as **\$ 3 billion** in today's money.

Žáci hrají online interaktivní hru – staví zámek ve Versailles. Setkávají se během hry s osobnostmi dvora Ludvíka XIV. Plní jednoduché úkoly, vše je v angličtině. Na závěr ve skupinkách spojují osobnosti s jejich zaměstnáními.

(<http://www.versailles3d.com/pagaille-a-versailles/>)

Žáci se ve dvojicích navzájem ptají na úkoly ze hry. Procvičují předpřítomný čas v otázkách a krátkých odpovědích.

1. Have you created the perfectly symmetrical garden? Yes, I have.
2. Have you found the lost crown in the Labyrinth? Yes, I have.
3. Have you organized the salon? Yes, I have.
4. Have you damaged any artworks? No, I haven't.
5. Have you ended up in the prison of Bastille? No, I haven't.
6. Has the King enjoyed your fireworks? Yes, he has.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3 (5 MIN.)

Žáci mají pomoci najít Davidovi a Lauře cestu skrz bludiště. Pokud chtějí projít kolem nějakého pojmu, musí jej vysvětlit. Lze i česky. Žáci mohou využít i Cheater's Corner. Na závěr lze zmínit, že David a Laura jsou zachráněni, ale Hugo je ztracen, chytili jej královští strážci a odtáhli do Bastily. V příští lekci jej budou Laura a David hledat.

5. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení a vybarví jeden díl na hodinách času. Jde o propojení příběhu Davida, Laury a Huga s prací žáků v hodinách – podobně jako hrdinové, kteří v muzeu našli stroj času a cestují časem v jednotlivých etapách zpět do současnosti, tak i žáci po dokončení lekce vyplňují pomyslné hodiny času a vrací se v čase zpět do současnosti.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojem osvícenství, uvede na příkladech nové myšlenky a porovná názory osvícenců s názory lidí v dřívějších dobách.

Žák uvede na příkladech osvícenské reformy v Rusku, Prusku a Rakousku v 18. století, vyjmenuje osvícenské panovníky.

Jazykové cíle:

Žák rozpozná a čte s porozuměním slovní zásobu k danému tématu.

Žák uplatňuje základní způsoby tvoření minulého času prostého – pravidelná a nepravidelná slovesa, otázky a krátké odpovědi.

Žák přeformuluje a objasní napsané sdělení v minulém čase prostém a zprostředkuje informaci dalším žákům.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, nakopírované kartičky osobností

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede příběh Davida, Laury a Huga. Hugo je uvězněn v Bastille, kamarádi jej hledají. Ocitli se na dvoře Marie Terezie. Proč se císařovně přezdívalo "tchyně Evropy"? Kolik měla císařovna potomků? Lze zadat jako samostatný úkol pro šikovné žáky. K čemu sloužila sčítání lidu?

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING/WRITING (5 MIN.)

Žáci ve dvojicích spojují rozdělené výroky významných osvícenců a doplňují do připraveného řádku písmena. Při spojování napomáhá interpunkce na konci jednotlivých částí výroků. Např. Humans are naturally equal and free (písmena NL) patří k They have rights of life, liberty and property (písmena IG). Šipka první části výroku ukazuje k části, kam se písmena vepíší. Vyučující komentuje citáty česky, žáci vylouští pojem Enlightenment. Poté žáci diskutují o citátech, vyberou si nejzajímavější a zdůvodní svůj výběr ve dvojicích.

Řešení:

E	N L I G	H T E N	M E N T
---	---------	---------	---------

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (14 MIN.)

Žáci čtou text o hlavních zásadách osvícenství. Během čtení zapisuje učitel nové pojmy (movement, reason...) na tabuli. Ptá se žáků, co pojmy znamenají a jak by je vysvětlili česky. Poté se česky ptá na porozumění textu (Kdo? Kdy? Kde? Co?).

4. UČEBNICE, AKTIVITA 3, SPEAKING (8 MIN.)

Po přečtení textu žáci spojují definice probíraných pojmů a říkají si definice navzájem ve skupinkách po čtyřech. Ve skupince vždy jeden žák vybere pojem druhému, ten spojí definici, ostatní kontrolují. Definují probíranou slovní zásobu anglicky. Vyučující žáky obchází a pomáhá s výslovností a ujasněním významů.

5. UČEBNICE, AKTIVITA 4, WRITING (2 MIN.)

Po skončení předchozí aktivity vybídne učitel šikovné žáky k dopsání jmen francouzských osvícenců k obrázkům. Žáci používají k vyhledání odpovědí pracovní sešit.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (14 MIN.)

Žáci procvičují minulý čas prostý a zároveň získávají další informace o myšlenkách vybraných osvícenců. V prvním textu pouze podtrhávají slovesa v minulém čase, v druhém textu vybírají z nabídky vhodné tvary sloves, ve třetím textu už dopisují tvary sloves sami. Kontrola formou poslechu. Poslech lze i opakovat. Žáci/vyučující píšou doplněné tvary na tabuli.

Přepis nahrávek (L2/1, L2/2):

*Laura: Jean-Jacques Rousseau was born in 1712 and died in 1778. He **came** from Geneva in Switzerland but he **lived** in France all his life. He **believed** that people **were** born good and innocent but society **made** them bad and sad. Rousseau **wrote** a book called The Social Contract. In this book he **described** a system of a good government where people **had** their rights and where they **promised** to follow the laws.*

*David: Denis Diderot was born in 1713 and died in 1784. He is best known for the Encyclopedia, the most famous book of the Age of Reason. Diderot **was** an editor of this book for 25 years. He **damaged** his eyes during this work. Many of the French enlightenment philosophers **wrote** texts for this book. Some of the articles **were** so dangerous that Diderot himself **censored** them. The Encyclopedia **had** 18,000 pages of text and 20,000,000 words in total.*

2. HODINA

1. UČEBNICE, AKTIVITA 5, SPEAKING (3 MIN.)

Vyučující uvede téma osvěcenských panovníků. Dokázali by žáci panovníky vyjmenovat? Učitel vybídne žáky, aby označili na mapě historické země a uhodli, komu z panovníků patří jaký podpis.

2. UČEBNICE, AKTIVITA 6, READING (15 MIN.)

Žáci čtou text o osvěcenských panovnících. Vyučující může na tabuli vytvořit tabulku, kam společně zapisují informace o reformách. Po přečtení textu, vysvětlení pojmů a dokončení tabulky na tabuli vyučující tabuli zavře a vybídne žáky, aby vyplnili cvičení 2 v pracovním sešitě.

3. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2 (5 MIN.)

Žáci samostatně a při otevřené učebnici, kde se vrací k potřebným údajům, doplňují tabulku. Kreslí smajlíky do sloupců u těch panovníků, ke kterým náleží podle textu pravdivý údaj. Poté ve dvojicích porovnávají svá řešení.

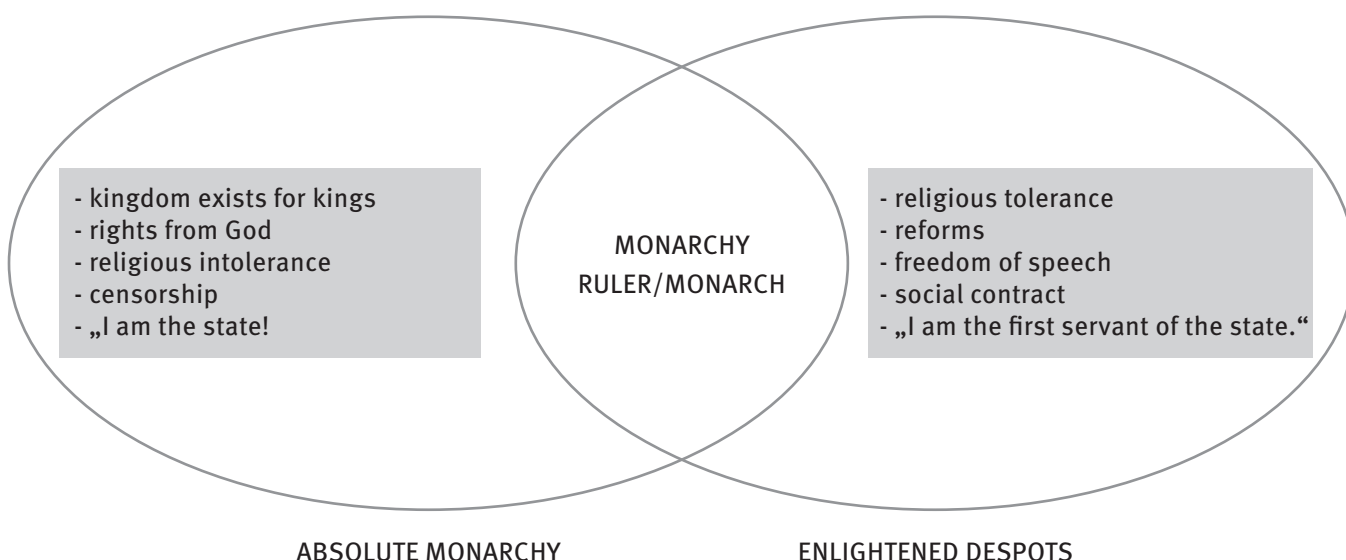
Řešení:

	lived in Austria	wrote books	established religious freedom	carried out school reforms	abolished serfdom	expanded the territory	was a woman
Catherine II		☺	☺	☺		☺	☺
Frederick II			☺	☺		☺	
Maria Theresa	☺			☺			☺
Joseph II	☺		☺		☺		

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3 (5 MIN.)

Žáci by nyní měli být schopni rozlišit a porovnat názory a pojmy, které razili osvěcení panovníci, od těch, které jsou typické pro tradiční absolutismus. Doplňují do diagramu uvedené pojmy. Mohou samozřejmě i česky.

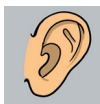
Řešení:

5. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (15 MIN.)

Aktivita HOT SEAT. Vyučující má připravené nakopírované kartičky s osvěcenskými osobnostmi (Přílohy). Žák dobrovolník si vylosuje kartu, usedne před třídou na "křeslo pro hosta" a na dotazy spolužáků smí odpovídat pouze krátkými odpověďmi. Žáci hádají osobnost. Kdo uhádne, losuje a odpovídá jako další. Po ukázce lze žáky rozdělit do skupin a hrát v malých skupinkách. Na závěr může vyučující využít kartičku s citáty a nechat žáky hádat autory výroků. Na úvod lze pustit ukázkové poslechové cvičení (L2/3).

Přepis nahrávky:

Laura: Ok, let's find out who you are.... Did you live in Russia?

Hugo: No, I didn't.

David: Did you build a great army?

Hugo: No, I didn't.

Laura: Did you have a lot of children?

Hugo: No, I didn't.

David: Did you abolish serfdom?

Hugo: Yes, I did!

David: Are you Joseph II?

Hugo: Yes, I am!

Laura: Perfect!

6. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojmy Francouzská revoluce, generální stavy, Ludvík XVI., Deklarace práv člověka a občana, Národní shromáždění, konstituční monarchie, gilotina, Maximilien Robespierre, direktorium.

Žák shrne události spojené s počátkem Francouzské revoluce, popíše symboly revoluce.

Žák správně chronologicky seřadí fáze revoluce.

Jazykové cíle:

Žák používá vhodně slovní zásobu k danému tématu.

Žák správně formuluje modální slovesa a jejich opisy v minulém čase prostém a ověří si jejich správnost poslechem.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, zvětšené a rozstříhané obrázky stavů, podkladové listy papírů, na které je žáci nalepí, lepidlo + vytištěnou tabulku s tvrzeními z Deklarace, PC nebo tablety s přístupem k internetu, slovníky, encyklopedie, lentilky

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede příběh Davida, Laury a Huga. Konečně se znovu setkávají – Hugo je vysvobozen z vězení Bastily. Bastila byla pevnost, kterou Francouzi postavili v dobách stoleté války. Kdo s kým tehdy válčil? Na konci 18. století sloužila spíše jako skladiště munice. Kolik bylo v Bastile vězňů v den jejího dobytí (vhodné jako extra úkol pro šikovné žáky).

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING (2 MIN.)

Vyučující přehraje žákům úryvek nahrávky Marseillaisy (<http://www.youtube.com/watch?v=4K1q9Ntc5g>). Žáci při poslechu na papír zapíší česky, co jim skladba evokuje. Mohou také nakreslit obrázek. Poté vzájemně sdílejí své myšlenky.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (5 + 10 MIN.)

Před samotným čtením učitel rozdělí žáky do 3 skupin. Každá obdrží rozstříhaný zvětšený obrázek (Přílohy), který mají za úkol složit a nalepit na prázdný papír. Získají tak počáteční slovní zásobu – rozdělení společnosti na 3 stavy. Žáci tak mohou v průběhu společného hlasitého čtení doplnit po skupinách do textu v učebnici chybějící názvy jednotlivých stavů a dopočítat procentuální zastoupení v populaci. Za dokončenou práci mohou být odměněni několika lentilkami – ty jim však učitel nedá, nechá si je (představuje krále), případně se rozdělí s privilegovanými. Jak se cítí žáci ze skupiny Třetího stavu? Bylo to spravedlivé?

4. UČEBNICE, AKTIVITA 3, LISTENING (5 MIN.)

Žáci si nejprve přečtou text o dobytí Bastily a vyberou z nabízených výrazů ty správné. Následuje kontrola formou poslechu (L3/1). Nakonec si žáci přečtou o vyhlášení Deklarace práv člověka a občana.

Přepis nahrávky:

*The representatives of the **Third** Estate changed the name of the meeting from Estates-General, which represented classes, to National Assembly, which represented the **people** of France. (Hooray!) They decided to create a new constitution, a new book of laws. In Paris, 12 miles away, people thought the King would be angry. On 14 July 1789 people decided to **attack** the Bastille prison. There were weapons in this building and it was a symbol of the **Old Regime** too. In the evening the rebels tore the walls of the Bastille down. This day became a French national holiday. (Hooray!!) When they told the King about this he exclaimed: "But this is a **revolt**!" "No, Sire, it is a revolution." they replied. At the end of July the revolution spread all over France. (Hooray!!!)*

5. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (4 MIN.)

Žáci vybírají správné výrazy do vět, které shrnují probíranou látku.

Řešení: a. Louis XVI, b. Estates, c. taxes, d. constitution, e. attacked, f. serfdom, privileges, g. Rights, Citizen

6. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (12 + 5 MIN.)

Aktivita Running dictation. Učitel nechá opět seskupit žáky do 3 skupin. Každá skupina vyšle jednoho zástupce, který běží k učitelskému stolu. Učitel žákům postupně ukazuje zásady uvedené v Deklaraci (Přílohy). Žák běží zpět ke svému týmu a diktuje spolužákům, co si přečetl. Může se vrátit, pokud si nezapamatuje tvrzení správně. Běžci i zapisovatelé se střídají. Na závěr učitel přečte správné zadání a žáci zápisy zkontrolují. Vytvořené Deklarace vyvěsí ve třídě, mají je stále na očích.

Poté žáci už samostatně v učebnici rozhodují o správnosti tvrzení Deklarace. Kontrola formou poslechu (L3/2).

Přepis nahrávky:

David: One. People are born and remain free! – Yes, this is **true**.

Laura: Two. People have only the rights of liberty and property! – No, this is **false**. They also have the right of security and the right to defend their rights.

Hugo: Three. Liberty is freedom to do everything! – No, this is **false**. Your freedom can't harm the others.

David: Four. All citizens are equal in the eyes of the law! – Yes, this is **true**.

Laura: Five. No one can be imprisoned without a trial! – Yes, this is **true**.

Hugo: Six. Everyone has a right to believe any religion, except the Jews! – No, this is **false**. Jews are the same as Christians or Muslims.

David: Seven. Every citizen can speak, write or print with freedom! – Yes, this is **true**.

Na konci hodiny vyzve učitel žáky, aby se vrátili ke svým myšlenkám, napsaným při poslechu skladby v úvodu. Prozradí, že šlo o nejoblíbenější píseň francouzských revolucionářů a sdělí jim, že byla v roce 1795 prohlášena za státní hymnu. Žáci srovnávají své původní myšlenky s nově nabytými vědomostmi. Učitel se může ptát: text písně je poměrně drsný (krvavý prapor, vraždění dětí, krev ať naplní pole apod.) – vypovídá to něco o budoucím vývoji revoluce? (nebo lze zařadit na úvod následující hodiny)

2. HODINA

1. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2 (10 MIN.)

Žáci vyluští osmisměrku, vyhledávají na internetu / v encyklopediích / slovnících významy symbolů Francouzské revoluce. Po vyškrtání hledaných výrazů vypíší zbylá písmena a získají heslo Fr. revoluce – **Freedom, Equality, Brotherhood**.

P	#	F	T	R	E	E	D
A	O	#	R	M	#	E	Q
C	#	E	#	C	O	C	K
Y	E	#	L	I	#	S	#
T	G	U	I	L	O	T	I
R	U	O	L	O	C	I	R
E	S	I	A	L	L	I	E
B	#	O	T	L	#	H	#
I	#	#	E	#	H	#	O
L	I	#	I	#	A	N	T

2. UČEBNICE, AKTIVITA 4, READING (20 MIN.)

Žáci mají přečíst části rozházeného textu o pokračování Francouzské revoluce. Do rámečků vlevo dopisují časové rozmezí období, vpravo nadepisují názvy fází revoluce. Vodítkem jim je osa v levé polovině strany. Nadpisy mohou psát i česky!

Řešení: Rámeček 1: 1791 – Constitutional Monarchy, Rámeček 2: 1793–1794 – Terror, Rámeček 3: 1793 – Jacobins vs. Girondins, Rámeček 4: 1792 – Republic, Rámeček 5: 1794 – Directory

3. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3, LISTENING (13 MIN.)

Žáci doplňují do textu minulé tvary modálních sloves. Kontrola formou poslechu (L3/3).

Women in France had very few rights. They **couldn't** vote or go to school. Most women **had to** stay at home where they would cook, clean and look after their children. Some women were shopkeepers, laundresses, or prostitutes. Life for most people in France in 1789 was very difficult. They **had to** work hard to get a little food and they **couldn't** make much money. During the revolution women began to attend political group meetings to support women's rights. At the end of the revolution girls and women **could** divorce and inherit property. The French Revolution also helped to bring women the right to education. Women **couldn't** get an elementary education until 1850. Then they **could** go to school but only teachers from the church **could** teach them. French women **could** vote in France in 1944.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojmy Napoleon Bonaparte, zákoník Code Civil, propaganda, napoleonské války. Žák shrne události spojené s kariérou Napoleona, správně časově zařadí významné bitvy napoleonských válek.

Žák vyjádří svůj názor na osobnost Napoleona.

Jazykové cíle:

Žák rozpozná a čte s porozuměním slovní zásobu k danému tématu.

Žák třídí a graficky zaznamená vyslechnuté informace.

Žák vyhledá a zaznamená fakta týkající se napoleonských válek.

Žák vytvoří jednoduchý text o probíraných událostech, věty formuluje v minulém čase prostém.

Žák vyjádří písemně svůj názor na osobnost Napoleona, používá vhodné přívlastky.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, interaktivní tabule (příp. žákovské tablety), prázdné listy papírů, na které budou žáci kreslit, kopie otázek a odpovědí, které je nutno rozstříhat

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede příběh Davida, Laury a Huga. Naši hrdinové se ocitli v Egyptě, v době Napoleonova tažení do této oblasti. Na obrázku je Hugo, jak střílí z praku na sfingu. Je skutečně pravda, že napoleonští vojáci soše ustřelili nos, jak se traduje?

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING/WRITING (5 MIN.)

Učitel vybídne žáky, aby ve dvojicích prodiskutovali zobrazené významné dobyvatele historie. Pokud bude třeba, prozradí, že se jedná o *Alexandra Velikého*, *Caesara* a *Čingischána*. Žáci diskutují o jejich dobových válkách, jejich motivacích, časově je zařadí... Učitel se poté ptá vybraných dvojic.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (18 MIN.)

Žáci pracují s textem o Napoleonovi. Pracují ve skupinkách po třech. Každý ve skupince si vybere svou část textu (Young General, The First Consul, The Emperor – šance pro šikovnější, zde chybí česká část textu, vše je anglicky). Žák si text přečte a vyškrtne na konci odstavce z uvedených pojmů ten, který mezi ostatní logicky nenáleží.

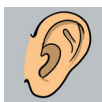
Jsou to: 1. Emperor, 2. Old Regime, 3. Egypt.

Poté si žáci ve skupinkách sdělují přečtené informace. Vyučující obchází žáky a pomáhá s porozuměním textu.

4. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (10 + 5 MIN.)

Žáci se podle poslechu (L4/1, L4/2) pokusí jednoduše nakreslit dva obrazy, jejichž popis uslyší v nahrávce. Vyučující poté ukáže originály obrazů na interaktivní tabuli / projektoru / v encyklopedii (obrazy Napoleona překračujícího Alpy od J. L. Davida a Paula Delaroche) a vybídne žáky, aby popsali rozdíly. Směřuje je k použití termínu propaganda. Podařené obrázky žáků vyvěsí ve třídě. Na závěr ukáže na interaktivní tabuli (příp. žáci si prohlédnou na tabletech) rozbor dalšího obrazu J. L. Davida z korunovace císaře. Může nechat žáky hádat, co bylo zfalšováno a proč. (http://www.museumsecrets.tv/swf_interactive/crowningnapoleon.swf)

Přepis poslechů:

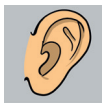
David: It is very cold and there is snow everywhere. We can see mountains all around and ice on the rocks. Napoleon is sitting on a small black mule. A mule is an animal that has a horse as its mother and a donkey as its father. It is the perfect animal for heavy loads. Napoleon is wearing an ordinary grey coat and his typical hat. He is hiding his right arm under the coat. He is wearing a glove on his left hand. He is very cold and tired. It has been a long and very unpleasant journey for him. Another man is holding the mule's neck. He is helping the mule to find the way through the mountains. It is this poor man who is leading the mule. They are moving very slowly and the wind is blowing heavily.

Laura: Napoleon is riding a big white horse. The horse is jumping on the rocks. Its front legs are in the air. Napoleon is wearing a beautiful uniform. A blue military jacket, yellow trousers, black boots and a large red coat. The coat is covering his body and waving in the wind. Oh, don't forget to draw his typical hat! Napoleon is holding a bridle with his left hand. His right hand is pointing up in the air. He is very confident and full of energy. He is the leader of a powerful army. He will win another victory. The sky behind him is blue.

5. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (5 MIN.)

Žáci spojují otázky s odpověďmi, mohou nahlížet do učebnice. Kontrola formou poslechu (Lekce 4/poslech 3):

Přepis nahrávky:

Hugo: Where was Napoleon born?

David: He was born in Corsica, an island west of Italy.

Hugo: Who did he marry?

Laura: First he married Josephine.

Hugo: Where was his first campaign?

David: His first campaign was in Italy. Then he left for a campaign in Egypt.

Hugo: What did the French expedition find in Egypt?

Laura: They found the Rosetta Stone, a key to

deciphering the ancient Egyptian language.

Hugo: When did Napoleon become the First Consul?

David: He became the First Consul after the coup in 1799.

Hugo: When did he become the Emperor?

Laura: He became the Emperor of the French in 1804.

Hugo: What is the name of his set of reforms?

David: It is the Code Civil.

2. HODINA

1. UČEBNICE, AKTIVITA 3, READING (3 + 15 MIN.)

Vyučující na začátku napíše na tabuli citáty z textu (*"I have beaten the Austro-Russian army commanded by the two emperors. I am a little weary... I embrace you."* – Právě jsem porazil rakousko-ruské vojsko, kterému veleli dva císaři. Jsem trochu unaven... Líbám tě., *"We are babies in the hands of a giant."* – Jsme jako malé děti v rukou obra., *"The Grand Empire is no more."* – Císařství bylo poraženo., *"France, army, head of the army, Josephine."* – Francie, armáda, velitel, Joséphine.). Vybídne žáky, aby předvíдали události, o kterých se v učebnici dočtou. Žáci poté pracují s textem stejně jako v předchozí hodině – ve skupinkách po třech (části The Grand Empire, The Invasion of Russia a The Hundred Days). Sdělují si navzájem přečtené informace a soustředí se na údaje nutné k vyplnění následující tabulky.

2. UČEBNICE, AKTIVITA 4, WRITING (5 MIN.)

Žáci během společného čtení dopisují do tabulky údaje o bitvách napoleonských válek. Mohou i česky.

Řešení:

When?	What?	Where?	Who won?
1805	Battle of Trafalgar	Spain	Great Britain
1805	Battle of Austerlitz / Battle of Three Emperors	Austria (present Czech Rep.)	France
1812	Battle of Borodino	Russia	France
1813	Battle of Leipzig / Battle of the Nations	Saxony (present Germany)	Russia, Prussia, Austria, Sweden
1815	Battle of Waterloo	Netherlands (present Belgium)	Great Britain, Prussia

3. UČEBNICE, AKTIVITA 5, SPEAKING (7 MIN.)

Řetěz otázek. Vyučující náhodně rozdá rozstříhané proužky s otázkami a odpověďmi (Přílohy) mezi žáky tak, aby každý měl jeden (pokud je méně žáků, mohou dostat proužků víc). Vybídne toho žáka, který má proužek s otázkou *Where was Napoleon born?*, aby otázku nahlas pro všechny přečetl. Odpovídá mu ten žák, který má proužek s odpovědí (*He was born in Corsica.*) – současně potom přečte otázku pro dalšího žáka.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2 (8 MIN.)

Žáci vypíší do pracovního sešitu šest vět o kariéře Napoleona a průběhu napoleonských válek. Ve větách mají vždy zmínit i správný letopočet. Kdo chce, může samozřejmě česky. Žáci si poté čtou své věty vzájemně ve dvojicích.

5. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3 (5 MIN.)

Žáci napíší vlastní hodnocení osobnosti Napoleona. Dopisují do předepsaných vět charakteristiky, které si mohou vybrat z nabízené slovní zásoby. Poznámka: *Boney monster* přezdívaly Napoleonovi anglické matky, které touto příšerou strašily neposedné děti.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojmy: průmyslová revoluce, parní stroj, železnice, telegraf, střední třída, dělnická třída.

Žák zdůvodní, proč začala průmyslová revoluce ve Velké Británii a jaké problémy řešila.

Žák vysvětlí na příkladech, jaké společenské změny revoluce způsobila.

Jazykové cíle:

Žák používá vhodně slovní zásobu k danému tématu, najde v textu konkrétní informace o počátcích průmyslové revoluce.

Žák dokáže vyhledat a shromáždit specifické informace napsané v minulém čase prostém.

Žák vytvoří myšlenkovou mapu o průmyslové revoluci a sdělí její obsah spolužákovi.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, nakopírované přílohy (kartičky s osobnostmi prům. revoluce, Morseova abeceda, proužky s větami o bydlení)

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede příběh. Jaké výdobytky moderní civilizace mohou žáci spatřit na obrázku? Některé z vynálezů vznikly v období průmyslové revoluce, o níž se budou žáci učit. Toto období přálo také rozvoji volného času obyvatel měst. V novinách se píše o novém sportu, o jakém? Laura nabízí čaj – v jaké zemi se naši hrdinové nacházejí?

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING (3 MIN.)

Žáci ve dvojicích uspořádají příčiny průmyslové revoluce: 1. *Abolishing of serfdom*, 2. *People move to the towns*, 3. *People need more goods*, 4. *Industrial Revolution*.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (8 MIN.)

Žáci ve dvojicích čtou o počátcích průmyslové revoluce ve Velké Británii (*The Industrial Revolution*), vyhledají v textu informace o jejích příčinách a doplní do tabulky, proč se to událo zrovna ve VB. Mohou samozřejmě česky! Jiná dvojice čte text o vynálezu parního stroje a postupuje stejně. Dvojice vytvoří čtveřici a poznatky si sdělí.

Řešení 1: 1. tradice osvícenců / Enlightenment thinkers and scientists in the 17th and 18th century, 2. země bez vnitřních válek / no wars inside this country, 3. velké množství surovin k těžbě / many places where iron and coal were found, 4. Británie byla ohromné zámořské impérium, dovážela mnoho dalších surovin / Great Britain had a large overseas empire.

Řešení 2: 1. parní stroj / the steam engine, 2. vynález vyřešil problém zavodňování dolů / it helped to pump the water out of the mines, 3. parní stroj k provozu potřebuje uhlí, je nezávislý na počasí a jiných živlech / it didn't need any wind or water.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (15 MIN.)

Učitel rozdělí žáky do pěti skupin, každé rozdá kartu s vynálezcem a informacemi o něm (Přílohy). Na tabuli píše problémy z PS a vyzývá žáky, aby mu nabídli na základě své karty řešení. Žáci si doplňují informace do PS – mohou česky. Tedy:

Problém 1 – Populace se zvětšuje. Jak vyrobit více zboží větším počtem lidí na jednom místě? *Factories by Richard Arkwright – building new workshops and factories, new system of labour, mass production*

Problém 2 – Jak přepravovat velké množství výrobků z továren do obchodů? Koně nestačí, voda v kanálech v létě vysychá... Potřebujeme další energii...

1776 *Steam engine by James Watt* – the heat from burning coal became the main source of power

Problém 3 – Ok, máme energii, ale potřebujeme nový způsob dopravy.

1825 *Steam trains by George Stephenson* – the first railway lines in England

Problém 4 – Co jiné formy dopravy? Jak lze cestovat po vodě?

1807 *Steamboat by Robert Fulton* – the first steamboat using Watt engine

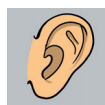
Problém 5 – Jak komunikovat přes oceán?

1844 *Telegraph by Samuel Morse* – the communication across ocean is easier and faster

5. UČEBNICE, AKTIVITA 3, LISTENING (5 MIN.)

Žáci vybírají z nabízených možností jednu správnou, poslechem si volbu překontrolují (L5/1). Na závěr popíší anglicky, co vidí na obrázcích (steam engine – steam boat – steam locomotive).

Přepis nahrávky:

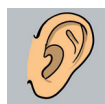
The Industrial Revolution also changed transportation. The steam engine replaced horses and people built new railways all around the world. George Stephenson (who was called the “Father of Railways”) built the first public railway line in the world in 1825. His most famous steam locomotive was called the Rocket and it moved at an incredible speed of 19.2 km/h.

Steamboats began to replace sailing ships. They could be larger and faster and they did not depend on wind or weather. People built new canals and bridges so they could move heavy goods easily.

6. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (12 MIN.)

Žáci v malých skupinkách nebo jednotlivě luští další vynálezy první poloviny 19. stol., které lidem usnadnily (nebo ne) každodenní život. K dispozici mají kopie Morseovy abecedy (Přílohy). Řešení: 1800: Battery, 1809: Electric Lamp, 1814: Photograph, 1836: Revolver, 1850: Dishwasher.

Kontrola může být formou poslechu (L5/2):

David: The invention that was invented in 1800 was... the battery. That is B-A-DOUBLE T-E-R-Y. Batteries were the main source of electricity for the telegraphs.

Laura: The next invention that was invented in 1809 was... the electric lamp. That's E-L-E-C-T-R-I-C and L-A-M-P.

Hugo: In 1816 another invention was invented. It was... the photograph. That is P-H-O-T-O-G-R-A-P-H. The first photographs were very dark.

Laura: The invention which was invented in 1836 was... the revolver. It is R-E-V-O-L-V-E-R. Did this invention make life easier?

David: In 1850 the first... dishwasher was invented. That is D-I-S-H-W-A-S-H-E-R. It was patented in the USA and it was powered by hand.

Po probraných vynálezech se na konci hodiny žáci vrátí do pracovního sešitu, cvičení 1, a vyplní tabulku uprostřed stránky o oblíbeném vynálezu. Spolužáky poté seznámí se svou volbou a zdůvodní ji.

2. HODINA

1. UČEBNICE, AKTIVITA 4, SPEAKING (5 MIN.)

Žáci ve dvojicích diskutují nad obrázky doprovázejícími text na straně. Chtěli by žít v této překotné době plné nových objevů a možností? Jak by se lišil jejich život tehdy a teď?

2. UČEBNICE, AKTIVITA 5, READING (15 MIN.)

Žáci si vyberou text, který budou číst – A nebo B. Před vlastním čtením se pokusí zodpovědět otázky v rámečku. Poté svou volbu zkontrolují/opraví přečtením textu a vyhledáním patřičné informace. Následuje sdílení informací se spolužáky – musí najít někoho, kdo četl druhý text, aby se dozvěděl a zaznamenal si odpovědi na otázky v druhé tabulce.

Řešení A:

Did the Industrial Revolution cause a population boom?	YES	NO
Did society change just in Great Britain?	YES	NO
Could people enjoy fresh air in the cities?	YES	NO
Were people in the cities happier?	YES	NO

Řešení B:

Could children work in the factories?	YES	NO
Did they have a free weekend to spend some time with their families?	YES	NO
Did people have eight-hour working days?	YES	NO
Could the workers relax in the bathroom like David, Laura and Hugo?	YES	NO
Do you think the Industrial Revolution was mostly a positive change?	YES	NO

Poslední otázky jsou výzvou k debatě (možné obě odpovědi ANO – lidé mohli navštěvovat nová divadla..., NE – pracující dělníci žili v neutěšených podmínkách... ANO – dostupnost zboží, NE – dopad na životní prostředí) – vhodné na závěr čtení důkladněji probrat a před prací na myšlenkové mapě znovu zopakovat.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 6, SPEAKING (8 MIN.)

V návaznosti na informace o společenských vrstvách žáci obdrží do dvojic nakopírované a rozstříhané (+ smíchané) proužky papíru s větami o způsobu bydlení zmíněných společenských vrstev (Přílohy). Rozdělí tvrzení do dvou skupin, společná kontrola. Učitel navede žáky, aby definovali middle class a working class (Cheater's Corner). Žáci si do učebnice dopíší označení k obrázkům domů – mohou i česky.

Řešení: obr. vlevo *the working class*, obr. vpravo *the middle class*

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2 (15 MIN.)

Žáci vypracují myšlenkovou mapu – učitel nezapomene připomenout, že mají za úkol použít co nejvíce anglických výrazů (alespoň 5). Poté ve skupinkách hovoří o průmyslové revoluci – vycházejí ze své vlastní mapy a srovnávají s tím, co slyší od druhých. Mohou si údaje samozřejmě doplňovat (především anglické výrazy).

5. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojmy: plantáž, Republikánská strana, Demokratická strana, Abraham Lincoln, otroctví, Konfederace států amerických, Unie, americká občanská válka.

Žák popíše, jaké byly rozdíly mezi severními a jižními státy USA.

Žák shrne průběh a výsledky americké občanské války.

Jazykové cíle:

Žák rozpozná a čte s porozuměním slovní zásobu k danému tématu.

Žák dokáže na základě poslechu vyhledat a shromáždit informace sdělené v minulém čase prostém.

Žák s oporou zformuluje věty v předpřítomném čase prostém – tvoří oznamovací věty.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, interaktivní tabule, velké papírové plakáty na kreslení a psaní

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede příběh. Naši hrdinové se ocitli na bojišti americké občanské války. Odhadnou žáci, kdo a kde bojuje? Proč spolu obě strany válčí? Hugo se chce přidat k boji, ale neví, za kterou stranu bojovat. Poradí mu žáci na konci hodiny?

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING (5 MIN.)

Žáci ve dvojicích zakroužkují správné odpovědi v úvodním minikvízu. Učitel při kontrole zacílí pozornost žáků na zobrazené vlajky – dokázali by ze zobrazených vlajek vyčíst něco o výsledku konfliktu, o kterém se budou učit?

Řešení: 1a, 2b, 3c, 4c, 5c.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (5 MIN.)

Žáci čtou o situaci na americkém kontinentě ve druhé pol. 19. stol. Pracují ve dvojicích, každý čte buď text A, nebo B. Po přečtení si sdělují poznatky. Učitel pomáhá s porozuměním.

4. UČEBNICE, AKTIVITA 3, SPEAKING (7 MIN.)

Žáci opět pracují ve dvojicích, dvojice se ale promíchají, aby nebyly stejné jako v předchozí aktivitě. Mají za úkol srovnat v tabulce státy jihu a severu USA, dopisují do správných políček. Na závěr učitel společně s žáky shrne poznatky. K tomu lze využít internetový odkaz a zobrazit mapy na projektoru / interaktivní tabuli / tabletech – učitel prochází jednotlivé mapy. (<http://teachingamericanhistory.org/static/neh/interactives/civilwar/lesson1/>)

Řešení:

	railroads	slaves	free blacks	immigration	cotton production	industry
THE NORTH	✓✓		✓	✓✓✓		✓✓
THE SOUTH	✓	✓		✓	✓	

5. UČEBNICE, AKTIVITA 4, SPEAKING/WRITING (13 MIN.)

Žáci pracují ve skupinkách po čtyřech. Každý obdrží nakopírovanou kartičku s textem (anglickým a ještě navíc přeloženým českým), ve kterém je vysvětlen nějaký pojem (Přílohy). Přečte si informace a má za úkol vysvětlit spolužákům zadaný termín – anglicky. Žáci se prostřídají a zapisují si definice pojmů do učebnice – mohou i česky.

Možné řešení:

Republican Party wanted to stop the slavery and have more professional workers in the USA. It was in the North.
Democratic Party wanted to keep the slavery and make the export bigger.
Abraham Lincoln was a Republican leader and the President of USA.
The Confederacy were eleven southern states in which slavery was legal.
Jefferson Davis was the President of Confederacy.
The Union were states situated in the north and west of the USA.

Na závěr žáci popíší oblasti na mapě USA.

Řešení odshora dolů: the Union, the border states, the Confederate States of America / the Confederacy.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (8 MIN.)

Žáci doplňují názvy států a barevně vyznačují severní státy Unie, jižní státy Konfederace a pohraniční státy. K dispozici mají učebnici, atlas, encyklopedii, internet. Učitel napíše pro kontrolu názvy států na tabuli, procvičují výslovnost.

7. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2 (5 MIN.)

Žáci ve dvojicích přiřazují k vlajkám správné termíny. Jejich významy si ověřují v učebnici. Některé ještě neznají – dozví se o nich v příští hodině. Žáci mohou dopisovat i vlastní termíny (česky či anglicky).

Řešení:

K vlajce Unie náleží: Industry, Yankees, North, Free slaves, Union, U. S. Grant, More railroads, A. Lincoln.

K vlajce Konfederace náleží: Confederacy, R. E. Lee, Slavery, South, Cotton, Plantation.

2. HODINA

1. UČEBNICE, AKTIVITA 5, READING (10 MIN.)

Žáci čtou o průběhu a výsledcích občanské války. Poté si ve dvojicích text převypráví – slouží jim k tomu časová osa pod textem. Vyučující také může na tabuli napsat vybrané termíny/letopočty z textu (např. commander of the Union Army, January 1863...) a vybídnout žáky, aby je po přečtení vysvětlili. Žáci si mohou také dokončit cvičení 2 v PS (nedokončené z předchozí hodiny).

2. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (13 MIN.)

Žáci si ve skupinách vyberou jednu z bojujících stran občanské války a navrhnu plakát pro rekruty do své armády. Žáci by měli na plakátu kromě bojových hesel (anglicky) také uvádět důvody, proč je třeba bojovat za Jih/Sever (lze i česky). Učitel poznamená, že na obrázku je Hugo vyobrazen na podobném plakátu, ten však sloužil svému účelu až za první světové války. Plakáty učitel vyvěsí ve třídě, žáci je mají na očích.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 6, LISTENING (5 MIN.)

Žáci si přečtou tvrzení o každodenní lopotě amerických vojáků a odhadnou, které je pravdivé a které ne. Poté poslechem (L6/1) zjistí, zda rozhodli správně či ne a poznamenají si do sloupce vpravo.

Řešení:

	YES	NO
Life in the army camps wasn't easy.	✓	
The soldiers slept in the tents.	✓	
The drill sessions lasted 3 hours.		✓
The soldiers cleaned the guns and hunted animals.		✓
The biggest problem was to send letters.		✓

Přepis nahrávky:

Life in the army camps was very difficult for the soldiers in the American Civil War. In summer the soldiers slept in tents. There were up to 20 men in each tent. The soldier's day began at 5 a.m. in the summer and at 6 a.m. in the winter. After breakfast the men had a drill session for 2 hours. There were five of these drill sessions during the day. The men learnt how to shoot their weapons and perform various manoeuvres. One soldier described his days in the army like this: "The first thing in the morning is drill. Then drill, and then drill again. Then drill, drill, a little more drill. Then drill, and lastly drill." Between the drill sessions the soldiers cleaned the camp, built the roads or gathered wood for cooking and heating. The biggest problem was to find clean water. When not drilling or standing guard the soldiers read, wrote letters or played baseball, cards or enjoyed boxing matches.

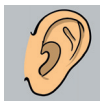
4. UČEBNICE, AKTIVITA 7, READING (5 MIN.)

Žáci čtou text o osobnosti Abrahama Lincolna a snaží se zjistit odpovědi na uvedené otázky. Učitel může pokládat jiné otázky na porozumění.

5. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3 (10 MIN.)

Žáci dokončují "deník" z války. Vyučující se podle úrovně žáků rozhodne, na co se ve cvičení soustředit (zda na jazykovou či obsahovou stránku). Může např. napsat doplňované termíny na tabuli – umožní žákům se soustředit na tvoření vět v předpřítomném čase. Řešení formou poslechu (L6/2).

Přepis nahrávky:

November 1860. Abraham Lincoln has just been elected to be our new president.

February 1861. The Southern states have formed the Confederate States of America. They have elected their own president! His name is Jefferson Davies.

It's 21 July 1861. The war has begun! The Confederate Army has won a battle today. It is called the First Battle of Bull Run.

It's 1 June 1862 and the Confederates have chosen a new general. His name is Robert Edward Lee.

It's 1 January 1863. All the newspapers have published President Lincoln's document to free the slaves. It is called the Emancipation Proclamation.

It's 4 July 1863. The Union Army has won two very important victories yesterday and today. They were at Vicksburg and Gettysburg.

It's 9 April 1865. It's over! The war is over! General Lee has surrendered near Appomattox Court House today.

It's 15 April 1865. Terrible news today. President Lincoln has been shot. Some actor has done it. Everyone is sad.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojmy: kolonialismus, imperialismus, rasismus, Britské impérium, David Livingstone, Rvačka o Afriku.

Žák zdůvodní, proč evropské mocnosti toužily ovládat zámořská území.

Žák porovná výhody a nevýhody kolonialismu pro místní obyvatele.

Žák popíše na příkladech objevitelské výpravy v Africe v 19. století.

Jazykové cíle:

Žák odhaduje význam výrazů souvisejících s probíranou slovní zásobou, orientuje se v textu.

Žák třídí a zaznamená vyloučené informace, které reprodukuje zápisem do jednoduchého schématu/tabulky.

Žák sdělí získané poznatky o objevitelích ústně spolužákům.

Žák správně používá pravidla stupňování přídavných jmen.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, nakopírované přílohy (kartičky s cestovateli a mapa Afriky), nůžky, lepidlo, optimálně pro učitele PC a projektor/interaktivní tabule

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede příběh malých cestovatelů. Na jakém kontinentu se děti ocitly? Proč si Laura pochvaluje, že už jí nikdo nemůže říkat, že je na něco ještě moc malá? (Jsou u Pygmejů – etnikum charakteristické malým vzrůstem). Kdo je oním cestovatelem, který si třese rukou s náčelníkem? Proč tam je?

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING/WRITING (5 MIN.)

Učitel požádá žáky, aby se zamysleli nad obchodem a dováženými surovinami z dalekých zemí (např. ropa – Rusko, bavlna – Čína...). Znájí slovo koloniál? Co si mohli lidé koupit v evropských koloniálech v 19. století? Žáci poté ve dvojicích v učebnici pojmenovávají dovážené suroviny z kolonií v 19. století, snaží se uplatnit znalosti anglických slůvek. Slova vepisují do obdélníků pod obrázky. Poté k nim přiřazují čísla podle toho, odkud si myslí, že se produkty dovážely.

Řešení: cocoa – kakao (3), cotton – bavlna (1), tea – čaj (2), spices – koření (2), fur – kožešiny (1), tropical / exotic fruit – tropické ovoce (3), tobacco – tabák (1).

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (10 MIN.)

Učitel uvede termíny kolonialismus a imperialismus. Jaký je mezi nimi rozdíl? Žáci to mají zjistit čtením textů, do textu doplňují výrazy z nabídky v rámečku pod textem.

Řešení: Colonialism: the distant colonies, a new life, very cheap workers, the West Indies; Imperialism: the textile industry, luxury goods, tea parties. Na závěr učitel s žáky poznatky shrne a zopakuje definice termínů česky.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (10 MIN.)

Žáci poslouchají nahrávku o trojúhelníkovém obchodu (L7/1). Za úkol mají do správných šipek ve schématu vepsat komodity, se kterými se obchodovalo. Také doplní názvy vyobrazených území (jsou to GREAT BRITAIN, AFRICA, WEST INDIES, NORTH AMERICA).

Řešení: Z Velké Británie do Afriky: guns, tools, clothes, alcohol. Z Afriky do Ameriky: gold, ivory, slaves. Z Ameriky zpět do Evropy: cotton, sugar, tobacco.

Přepis nahrávky:

Over the centuries British merchants invented a very clever system of overseas trading. It is called the Triangular Trade. The merchants loaded the ships with manufactured goods in England and sent them to the African trading posts. These manufactured goods were guns, tools, clothes or just alcohol.

In Africa the goods were offloaded and the traders loaded the ships with slaves and gold and ivory. The ships then sailed to America. The journey was terrible for the slaves. At least every third slave died during the journey. The ships were offloaded in America and loaded again. This time with cotton, sugar or tobacco. Then they travelled to England. This Triangular Trade system was very effective because the ships never travelled empty. The journey took one year to complete.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 6, READING (10 MIN.)

Žáci spolupracují ve dvojicích. Vyučující žáky vybídne, aby si prázdným papírem zakryli text, který mají za úkol prostudovat. Text je rozdělen do odstavců, každý odstavec uvozuje nějaká otázka. Žáci si otázku přečtou a společně se pokusí zformulovat svou odpověď. Poté si přečtou text, ve kterém odpověď naleznou. Vyučující se nakonec může žáků ptát na otázky sledující porozumění textu: What made Europeans so proud? (the new technology) Why were they racist? (they believed their race was better than others) Why did Europeans start the Scramble for Africa? (they wanted to be rich, it was also a matter of prestige). Which countries got involved in it? (Great Britain, France, Spain, Portugal, Belgium, Italy, Germany) atp.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3 A 4 (10 MIN.)

Žáci doplňují do vět stupňovaná přídavná jména.

Řešení: the largest – better – more popular – the longest – the most expensive.

Zopakují si tak některé teze probírané látky. Možnost domácího úkolu / fast finishers – následující křížovka.

Řešení: 1. SCRAMBLE, 2. EXPLORER, 3. WATERFALL, 4. JOURNALIST, 5. CANNIBAL, 6. SUPERIOR, 7. ADVANTAGE, 8. DIAMOND, 9. RACISM, 10. IVORY.

5. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení v pracovním sešitě a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Obsahové cíle:

Žák porovná výsledky první a druhé průmyslové revoluce.

Žák doloží na příkladech rozvoj moderní techniky, přiřadí jednotlivé vynálezy k jejich autorům (Edison, Bell, Daimler, Benz, Tesla, bratři Wrightové).

Žák doloží na příkladech rozvoj přírodních věd ve 2. pol. 19. století.

Jazykové cíle:

Žák použije v mluveném projevu věty v trpném rodě a používá vhodnou slovní zásobu.

Žák s vizuální oporou nalezne hlavní myšlenky v textech o vynálezech a vědeckých objevech.

Žák třídí vyslechnuté informace týkající se vynálezů a lodi Titanic.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, dvě sady nastříhaných kartiček s názvy vynálezů

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede příběh Davida, Laury a Huga. Vybídně žáky, aby popsali zobrazené vynálezy (fotoaparát, bezdrátový telegraf). Na jaké lodi plují? Znájí žáci příběh o Titaniku? Bez kterých vynálezů si nedokážou žáci představit svůj život?

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING (10 MIN.)

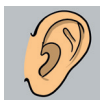
Učitel rozdá mezi žáky nastříhané kartičky (Přílohy), které obsahují významné vynálezy historie – žáci hledají druhou polovinu a párují se. Nakonec se dvojice seřadí ve třídě vedle sebe tak, aby byly vynálezy ve správné časové posloupnosti. Učitel zkontroluje a vyzve žáky, aby nahlas ostatním řekli svůj vynález česky i anglicky (na kartičce je i výslovnost). Žáci zůstanou ve dvojici.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, LISTENING (5 MIN.)

Ve dvojicích žáci prodiskutují, zda lidé v roce 1912 mohli využívat zmiňované vynálezy v tabulce. Označují odpovídající políčko. Kontrola formou poslechu (L8/1). Během něj si žáci svá tvrzení opravují.

Řešení (letopočty objevů): 1 – 1900, 2 – 1873, 3 – 1925, 4 – 1928, 5 – 1886, 6 – 1949, 7 – 1929, 8 – 1907.

Přepis poslechu:

David: Number 1. Could people listen to a radio in 1912? **Yes, they could.** Almost 400,000 American people already had a radio at home at that time.

Laura: Number 2. Could they wear blue jeans? **Yes, they could.** Their inventor was called Levi Strauss.

Hugo: Number 3. Could they watch television? **No, they couldn't.** The first television was made in 1925.

Laura: Number 4. Could they use penicillin when they were ill? **No, they couldn't.** The first antibiotics saved thousands of lives of soldiers during the Second World War.

David: Number 5. Could people drink Coca-Cola? **Yes, they could!** People could buy the first bottles at the chemist's in 1886.

Laura: Number 6. Could children play with LEGO? **No, they couldn't.** The first popular LEGO bricks were made in 1949.

Hugo: Number 7. Could people wear sunglasses? **No, they couldn't.** The first sunglasses arrived in the shops later, in 1929.

Laura: Number 8. Could people use a vacuum cleaner? **Yes, they could.** The first electric vacuum cleaner was made in 1907.

4. UČEBNICE, AKTIVITA 3, READING (10 MIN.)

Žáci čtou potichu text a na základě čtení porovnají první a druhou průmyslovou revoluci. Doplň tabulku a porovnej své zápisky se sousedem ve dvojicích.

	the Industrial Revolution	the Technological Revolution
When?	18th – early 19th century	19th – early 20th century
Transportation?	steam locomotives, steam ships	cars and aeroplanes
Inventions?	the steam engine	new types of engines, lightbulb, telephone, radio, electrification
Where?	Great Britain	GB, USA, Germany, France

5. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (18 MIN.)

Hangman/Šibenice. Žáci náhodně obdrží nastříhanou kartičku (Přílohy), na které je uveden nějaký vynález 19. nebo 20. století. Najdou tam také jméno vynálezce/objevitele a letopočet objevu. Připraví si jednoduchou promluvu tak, jak je uvedeno v učebnici. Procvičují trpný rod. Pokusí se také formulovat, čím objev prospěl lidstvu. Poté předstoupí před ostatní žáky a nechají je hádat formou šibenice daný vynález. Vyučující pomáhá se správným spellingem, udržuje svižné tempo. Když ostatní vynález uhodnou, prezentující žáci o něm pohovoří tak, jak si připravili. Ostatní si zapisují do učebnice poznámky a vynálezy zařazují do časové osy.

2. HODINA

1. UČEBNICE, AKTIVITA 4, LISTENING (8 MIN.)

Brainstorming. Učitel vyzve žáky, aby mu sdělili, co ví nebo si myslí, že ví o lodi Titanic. Napíše poté na tabuli čísla z učebnice a vyzve žáky, aby odhadovali, co znamenají. Teprve pak si žáci otevrou učebnice a poslechem zjišťují, co čísla označují (L8/2). Poznámka: RMS Titanic = Royal Mail Steamer (královský poštovní parník).

Přepis nahrávky:

*The Titanic was called the ship of dreams. It took **two** years to construct this ship. It was finished in Belfast in **1911**. The ship was the largest ship in history. It was as long as three football pitches. It was almost **300** metres tall. It was also a very luxurious ship. There were telephones and electric lights in all the rooms. There was a swimming pool, a gym, two libraries and two hairdresser's. The most expensive ticket cost about **100,000** dollars in today's money. Everything was perfect when it started its first voyage from England to the USA. The passengers were excited. One of them said: "It is impossible to sink this ship!" But four days later the ship hit an iceberg at night and sank. More than **1,500** people died. The captain went down with the ship. Unfortunately the Titanic's first voyage was also its last.*

2. UČEBNICE, AKTIVITA 5, SPEAKING (3 MIN.)

Žáci ve dvojicích porovnávají obě lodě, mohou procvičovat stupňování přídavných jmen – komparativa. Vyučující může také žáky otázkami vést k obecnému zamyšlení nad technickým pokrokem. Podobně jako ztroskotala "nepotopitelná loď", může selhat jakýkoliv jiný výdobytek moderní civilizace.

3. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (10 MIN.)

Žáci přiřazují k obrázkům texty v rámečcích, dopisují pod obrázky názvy vynálezů a do textů letopočty.

Řešení: Edison – electric light system – 1879 + phonograph – 1877; Bell – telephone – 1876; Daimler – motorcycle – 1885; Tesla – Wardencllyffe Tower (wireless electricity) – 1902; Wright – aeroplane – 1903; Benz – automobile – 1885.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2 (5 MIN.)

Žáci luští názvy vynálezů – z přeházených písmenek skládají jejich názvy. Poté si ve dvojicích zkontrolují.

Řešení: light bulb (žárovka), automobile, telephone, aeroplane, radio, penicillin, bicycle (kolo), motorcycle (motorka).

5. UČEBNICE, AKTIVITA 6, READING (12 MIN.)

Skupinové čtení. Žáci pracují ve skupinách po pěti, rozdělí si mezi sebou texty a čtou o vědeckých objevech. Poté si navzájem sdělují poznatky a přiřazují své povídání k obrázku. Společně dopisují pod obrázky jména vědců, mohou i vynálezy nebo letopočty objevů.

Řešení: D. Mendeleev – the Periodic Table (1869) – obrázek chemického prvku; L. Pasteur – the process of pasteurization (1862) – obrázek krabice čerstvého mléka; A. Nobel – dynamite (1867) – obrázek výstrahy "nebezpečí výbuchu"; W. Röntgen – X-rays (1895) – obrázek rentgenového snímku ruky; R. Koch – process of dyeing the germs, finding the causes of tuberculosis (1882) – obrázek "obarvených" mikrobů.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3 (5 MIN.)

Žáci si přečtou citáty a dopisují jména vědců a objevitelů. Záměrně je vše anglicky – žáci nebudou rozumět všemu, ale podle některých slov odvodí. Učitel poté pro žáky citáty přeloží:

1. „Ve snu jsem spatřil tabulku, ve které byly všechny prvky na správném místě. Pak jsem se probudil a vše jsem prostě napsal na papír.“ (Mendělejev usnul po vyčerpávající práci, kdy si řadil kartičky s prvky a jejich atomovými hmotnostmi a snažil se přijít na skrytý systém) 2. „Můj dynamit zajistí mír dříve než tisíce světových konferencí.“ (pokračování citátu: „Ten den, kdy dva armádní sbory budou schopné zničit jeden druhého během sekundy, se všechny civilizované národy s hrůzou odvrátí od války a rozpustí své armády.“ Nobel) 3. „Pane Watson, přijďte sem, potřebuji vás.“ (první slova pronesená prostřednictvím telefonu, Bell ke svému asistentovi v laboratoři) 4. „Je nemožné, aby lidé v budoucnu létali jako ptáci. To mohou jen andělé.“ (otec bratří Wrightů)

7. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní v pracovním sešitě tabulku sebehodnocení a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojmy: Trojspolek, Dohoda, militarismus, sarajevský atentát, zákopová válka.

Žák shrne události a důvody, které vedly k rozpoutání první světové války.

Žák uvede příklady zneužití vědy a techniky pro válečné cíle.

Jazykové cíle:

Žák čte s porozuměním text o příčinách světové války.

Žák vhodně používá slovní zásobu, která se týká formování válečných spolků a průběhu války.

Žák převypráví s vizuální oporou události sarajevského atentátu.

Žák sdělí statistické údaje, správně používá číslovky.

Žák třídí vyslechnuté informace týkající se vynálezu tanku.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, pastelky, nůžky, CD přehrávač, notebooky / tablety / chytré telefony, nakopírované kartičky

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede příběh Davida, Laury a Huga. Naši hrdinové oslavují Vánoce, ale na nezvyklém místě. Mohli vojáci takto oslavovat Vánoce? Událost se vztahuje k příběhu, který je popsán v rámečku Did you know? Tato událost se později po zavedení bojových plynů a těžké válečné techniky už neopakovala.

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING (5 MIN.)

Vyučující vybere žáky, aby ve dvojicích popisovali zobrazené siluety vojáků. Žáci mohou využívat slovní zásobu z rámečku. V jaké době bojovali? Jaká byla jejich výzbroj? Jak byli oblečení? Jaký byl způsob boje – bylo např. v dobách starověkého Řecka ve válce místo na hrdinství? Aktivitu učitel směřuje k zamyšlení nad válečným “pokrokem” – zvyšující se možnosti techniky zmenšily prostor pro hrdinství a z ctnostných rytířů se staly masy uniformovaných těl.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (10 MIN.)

Žáci doplňují do textu informace, které vyčtou z grafu na druhé straně. Čtou o rozdělení evropských zemí do vojenských spolků a o německém militarismu. Učitel pojem pro jistotu vysvětlí česky, ptá se žáků na pojmenování spolků v angličtině.

Řešení: It made secret military alliance with Austria-Hungary in 1879 and with Italy in 1882. France and Great Britain were worried of Germany's growing military power so they made the alliance in 1904. France was already secret friends with Russia. In 1907 Great Britain became an ally of Russia.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (5 MIN.)

Žáci doplňují do mapy názvy zemí anglicky a zvolenou barvou si jejich území vybarví tak, aby barevně označovaly spolky.

Řešení (odshora dolů): Russia, Great Britain, Germany, France, Austria-Hungary, Italy.

Učitel může žákům prozradit mnemotechnickou pomůcku na zapamatování členů spolků – Dohoda je rodu ženského, proto tam patří ta Británie, ta Francie (a Rusko). Trojspolek jsou Německo, Rakousko-Uhersko a Itálie.

5. UČEBNICE, AKTIVITA 3, SPEAKING (8 MIN.)

Učitel rozdává žákům okopírované listy s vypsáními příčinami války (Přílohy). Žáci si kartičky rozstříhají a v malých skupinkách je srovnávají do tvaru trojúhelníku – na vrcholu bude ta příčina, kterou považují za nejdůležitější, dole nejméně významné. Diskutují o pořadí. Na závěr se učitel ptá skupin a jejich názory shrne zápisem do trojúhelníku na tabuli. Žáci se mohou ptát, co je Assassination of Franz Ferdinand – učitel vysvětlí a navede je k rozlišení dlouhodobých příčin a bezprostřední záminky.

6. UČEBNICE, AKTIVITA 4, LISTENING (15 MIN.)

Vyučující vyzve žáky, aby popisovali dění na obrázcích. Co se děje, kdo to je, co píše novinový titulek? Žáci poté poslouchají nahrávku (L9/1). Po poslechu seřazují chronologicky odstavce.

Přepis nahrávky:

1. Franz Ferdinand was the heir to the Austrian throne. He was very important. In June 1914 he went to Sarajevo with his wife Sophie.
 2. Sarajevo was the capital of Bosnia. Bosnia was a small country in the Austro-Hungarian Empire but local people didn't like it. It was very dangerous for the royal couple there.
 3. On Sunday morning, 28 June, Franz and Sophie went by car to the town hall. Lots of people were in the streets and they were waving to their car. But there were also some assassins in the crowd.
 4. The assassins had a secret organization called Young Bosnia. They hated the Austrian royal family and they wanted to kill Franz Ferdinand. They threw a hand grenade at their car.
 5. But they missed the car and injured many people. Franz was very angry. He shouted: "So this is how you welcome your guests – with bombs?"
 6. In the afternoon the royal couple decided to visit the injured people at the hospital. They went by car again. But the driver lost his way and the car had to turn around near a café.
 7. One of the assassins, young Gavrilo Princip, was sitting in that café. When he saw the car, he crossed the street and shot both Franz Ferdinand and Sophie. They were dead.
 8. One month later on 28 July 1914 Austria-Hungary declared war on Serbia. World War I broke out.
- Na závěr učitel žáky požádá, aby si ve dvojicích průběh atentátu převyprávěli – oporu jim poskytne právě série obrázků vedle textu.

2. HODINA

1. UČEBNICE, AKTIVITA 5, WRITING (3 MIN.)

Učitel uvede žáky do hodiny zamyšlením, proč si vojáci mysleli, že budou do Vánoc (než dozrají švestky, do prvního sněhu atp.) doma. Poté je požádá, aby ve dvojicích na papír vypsali, proč se válce říkalo Velká (ve Francii doposud). Také by měli podle obrázků určit, kde všude se kromě pevniny ještě bojovalo, jaké poznávají zbraně? Skupinky si poté zápisky vymění a porovnají své odpovědi. Učitel nekomentuje.

2. UČEBNICE, AKTIVITA 6, READING/WRITING (10 + 5 MIN.) + PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2

Žáci čtou o průběhu 1. světové války. Vyučující česky opakuje a vysvětluje některé termíny, může napsat na tabuli – plán bleskové války (*Schlieffen Plan*), zákopová válka (*trench warfare*), válečná fronta (*front line*), Ústřední mocnosti (*Central Powers*) a státy Dohody (*Allied Powers*). Otázkami sleduje porozumění textu.

Žáci pak pracují v pracovním sešitu. Doplnují na základě četby vhodná slova do vět.

Řešení: 1. in the air, at sea; 2. Schlieffen Plan (podle generála, který jej vymyslel); 3. the trenches; 4. western front line, eastern front line, Italian front line and Balkan front line; 5. armistice.

Poté popisují obrázek zákopu. VLEVO (odshora dolů): *no man's land*, *barbed wire*, *trench*; VPRAVO (odshora dolů): *machine gun*, *sandbag*, *rat*.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 7, LISTENING (7 MIN.)

Žáci si přečtou svědectví vojáka v bublině – měli by odvodit, že jde o německého vojáka, že rachotící obludy jsou tanky, učitel může doplnit, že se jedná o bitvu na Sommě v roce 1916. Poté poslechem zjišťují chyby v uvedených tvrzeních (L9/2).

Řešení:

1. A German officer came with an idea for a new weapon.
2. The project was top secret. Only the workers knew what they were working on.
3. The new weapon was named after its inventor.

Přepis nahrávky:

Trench warfare was horrible. Lots of soldiers died. The battles were very bloody and long. The armies could move only a few metres back and forth. Nobody could break the trench system. Generals wanted a new weapon. Then, a British army officer Ernest Swinton watched a tractor on a farm. It could move very easy in the bad terrain. He wanted to have the same vehicle for his army but with some armour. His idea started a project for a new weapon. The project was top secret. The workers didn't know what they were working on. They believed that it was a special water tank. That's why it was called a tank! The first tank was called the Mark 1 tank. When German soldiers saw it they were very scared and ran away. Tanks broke their trench system.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3 A 4 (5 MIN.)

Žáci obdrží od učitele kartičky (Přílohy) a ve dvojicích si sdělují statistické údaje o počtu mrtvých na obou stranách světového konfliktu. Zjištěné údaje si zaznamenávají do tabulky. Poté porovnají ztráty. Šikovné dvojice vyplní i následující cvičení – česky. Proč se označuje válka 1914–1918 jako světová (*World*)? zákopová (*trench warfare*)? první (*the First*)?

5. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (13 MIN.)

Žáci pracují na svých noteboocích / tabletech / mobilních telefonech. Mohou i ve skupinkách u několika PC. Formou jednoduchého a návodného kvízu si opakují základní poznatky o 1. sv. válce. Společným jmenovatelem oblastí otázek je hledání viníka světové války – kdo zavinil smrt tolika vojáků na bojištích? Žáci by měli být schopni zdůvodnit svůj výběr. Kvíz má možnost zobrazování nebo vypínání titulků – žák si vybere.

<http://www.bbc.co.uk/education/guides/z4n4jxs/activity>

Šikovní jedinci mohou po skončení kvízu a zdůvodnění výběru svého “viníka” prozkoumat interaktivní animaci o životě v zákopech: <http://www.bbc.co.uk/guides/z8sssbk#z8444wx> Vyučující na závěr může shrnout, že podíl viny na válečných ztrátách nesli všichni zúčastnění.

Varianta pro školy bez technického zázemí – žáci obdrží kartičky (Přílohy) a podobným způsobem jako v minulé hodině je rovnají do tvaru trojúhelníku. Výběr před ostatními zdůvodní.

Mohou si také ve skupinkách připravit “oživlé obrazy” nebo pantomimu – pokusí se spolužákům představit vybranou situaci 1. sv. války (atentát, první tanky, vánoční příměří...), a ti hádají, o koho se jedná, kde se událost odehrává, kdy se tak stalo.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení v pracovním sešitě a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojmy: komunismus, bolševik, kolektivizace, Lenin, Stalin, fašismus, státní převrat, Mussolini, nacismus, Hitler.

Žák shrne události a důvody, které vedly k nástupu extremistů k moci v poválečné Evropě a Rusku.

Žák charakterizuje společné vlastnosti diktatur.

Jazykové cíle:

Žák vhodně pracuje s tematicky zaměřenou slovní zásobou, přiřadí termíny, doplní do textu o diktaturách.

Žák popíše symboly extremistických ideologií.

Žák třídí vyléchnuté informace týkající se kolektivizace a samotných diktátorů.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, optimálně interaktivní tabule / projektor, prázdné papíry s nadepsanými otázkami, lepítka

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující převypráví úvodní text a namotivuje žáky k tématu lekce. Směřuje jejich pozornost k obrázku – poznají žáci některé totalitní symboly (srp a kladivo, hvězda, svastika)? Co by mohly znamenat poházené plechovky od jídla (nezaměstnanost a bída v poválečné Evropě)? Kdo mašlíruje za zdí (extremistické oddíly)?

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, WRITING (5 MIN.)

Vyučující vylepí po třídě papíry s otázkami (např. Když jsou ke mně nespravedliví, tak...; Když slyším fašismus, tak se mi vybaví...; Je nějaký rozdíl mezi komunistou a fašistou...?) a vybídne žáky, aby ve trojicích papíry obcházel a zapisovali na ně své myšlenky. Nesmí se opakovat, co už bylo napsáno předchozí trojicí. Žáci obejdou papíry a na pokyn zůstanou u papíru, u kterého začali. Sdělí třídě zápisky. Učitel pochválí myšlenky, poděkuje, nehodnotí.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (18 MIN.)

Žáci pracují ve dvojicích – jeden čte text A, druhý text B. Po přečtení si vzájemně poznatky sdělí. Vyučující pomáhá s porozuměním, vyjasňuje nejasnosti (např. budou se ptát, co je tsar atp., učitel je navede). Po vzájemném sdělení učitel dvojice vybídne, aby rozhodly, kdo ze zobrazených diktátorů pronesl jakou myšlenku.

Řešení (odshora dolů): Lenin, Stalin, Lenin, Stalin.

Poté si znovu ve dvojicích spojují definice v bublinách.

Řešení: The Bolsheviks staged... a coup in autumn 1917. Communists wanted... to create a new society, the first worker's state. Tsar Nicholas II... was killed with his family. Lenin... was the first leader of the Bolshevik Party. Stalin... started industrialization and collectivization.

4. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (5 MIN.)

Žáci připojují termíny a letopočty ke správnému portrétu. Dopisují jména V. Lenin a J. V. Stalin. Učitel s žáky znovu zopakuje význam slov.

Řešení: Lenin – Bolshevik revolution, military coup, Bolshevik Party, 1917, Communism; Stalin – také Communism, personality cult, collectivization, Russian Communist Party, Gulag, 1922.

Vhodné je, aby vyučující dovysvětlil pojmy gulag a kolektivizace. Žáky upozorní, že komunismus patří k oběma politikům. Jaké byly symboly komunismu?

5. UČEBNICE, AKTIVITA 3, SPEAKING (5 MIN.)

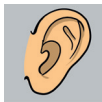
Učitel požádá žáky, aby se vyměnili ve dvojicích. V nových dvojicích spojují symboly komunismu a jejich významy.

Řešení: hammer and sickle – happy labour (mírumilovná práce), workers and peasants (dělníci a rolníci); red star – five fingers of worker's hand (pět prstů dělníkovy ruky), five world continents where communists will live (všech pět kontinentů, kde budou komunisté žít; red flag – revolution (revoluce).

6. UČEBNICE, AKTIVITA 4, LISTENING (10 MIN.)

Žáci pracují samostatně. Pokusí se doplnit do textu chybějící slova. Učitel na tabuli napíše ruské výrazy kolchoz, sovchoz, kulak, aby nebyli žáci zmateni. Poté poslechem zkontrolují (L10/1). Na závěr si ve dvojicích odpovídají na uvedené otázky. Učitel se může zeptat, kam člověk na obrázku táhne rohaté zvíře.

Přepis nahrávky:

The peasants had to give their fields, tools and animals into the collective farms. It was called “kolkhoz” or “sovkhos”. They were large state farms. The workers had to work very hard there. They did not get any money. They couldn't move or travel. They had to stay in one kolkhoz all their life. But some peasants didn't want to leave their farms. They killed their animals and destroyed their tools to protest. These peasants were called “kulaks”. Stalin hated them. He sent thousands of them to the work camps. So the production of the collective farms was not very good. Lots of people were starving and died. The Russian collectivization cost millions of victims in the end.

2. HODINA

1. UČEBNICE, AKTIVITA 5, READING (10 MIN.)

Učitel žáky požádá, aby pracovali ve dvojicích. Mají za úkol spojit otázky a odpovědi. Když jsou hotovi, ve čtveřicích si ověří svá řešení. Učitel žáky vyzve, aby si samostatně zapisovali do pracovního sešitu poznámky o fašismu v Itálii (cvičení 2) – píší si poznámky do segmentu označeného symbolem fašismu.

Řešení: 1c, 2d, 3f, 4a, 5e, 6b.

2. UČEBNICE, AKTIVITA 6, READING (8 MIN.)

Žáci čtou text samostatně, poté vybírají správné odpovědi na uvedené otázky. V nich se mohou vylučovací metodou dozvědět další informace (svastika). Opět si samostatně zapisují poznámky do PS – segment s hákovým křížem.

Řešení: 1b, 2b, 3b, 4c, 5a, 6b.

3. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2 (5 MIN.)

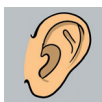
Žáci si doplní zbývající informace o komunistické diktatuře v Rusku a srovnávají jednotlivé diktatury. Mohou česky nebo anglicky. Učitel může pomoci tím, že napíše na tabuli návrhy. Co mají společného?

(Možné řešení: military coup, secret police, leader – dictator, no democracy, fighting against enemies, work camps...) V čem se liší? Možné řešení: názvy politických stran, roky, symbols, konkrétní ideologie...

4. UČEBNICE, AKTIVITA 7, LISTENING (10 MIN.)

Žáci budou nejprve hlasovat o tom, zda tvrzení jsou faktem, či jsou smyšlená. Poté následuje kontrola formou poslechu (L10/2).

Přepis nahrávky:

David: One. Hitler was a vegetarian and he didn't drink alcohol. Yes, this is true. He loved potatoes, carrots and turnips.

Laura: Two. Hitler did a lot of exercise and he loved football. No, he didn't. It is false. But he organized the summer Olympic Games in Germany in 1936.

Hugo: Hitler and Stalin were nominated for the Nobel Peace Prize. Yes, this is true. They were nominated after the end of WW II.

Laura: Mussolini bullied his classmates at school. Yes, this is true.

David: Stalin loved western movies. Yes, this is also true. He had his own cinema.

Překvapilo něco žáky? Vhodné zmínit lidský rozměr diktátorů, neadorovat zlo. Lze zmínit, že např. Hitler bojoval za práva zvířat, uvedl v Německu nekuřáckou kampaň, systém dálnic atp. K tomu se hodí také rámeček Did you know. Učitel může žákům pustit přímo ukázkou z filmu Diktátor, slavnou scénu, kde si Chaplin/Hitler hraje s míčem/světlem (<https://www.youtube.com/watch?v=IJOuoyoMhj8>). Co to vypovídá o motivech diktátorů? K čemu to vedlo?

5. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (10 MIN.)

Učitel představí žákům aktivitu Tic-tac-toe (Piškvorky). Na tabuli má připravenou stejnou tabulku, jakou mají žáci v PS (cvičení 3). Rozdělí žáky na dvě soupeřící skupiny. Ty se střídají a snaží se vysvětlením vybraného pojmu zajistit své skupině pole. Učitel zaznamenává na tabuli. Vítězí ta skupina, která jako první dokáže spojit tři pojmy v řadě/diagonále. Dle pokročilosti může učitel vyžadovat angličtinu. Poté si hrají hru žáci ve dvojicích, vymýšlejí si i vlastní hrací tabulku.

gulags	Hitler	swastika	Mussolini
1933	collectivization	Fascist Party	Stalin
Nazi Party	1917	personality cult	Bolshevik Party
fasci	Communist Party	hammer and sickle	dictatorship

6. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení v pracovním sešitě a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojmy: mocnosti Osy, Spojenci, letecká bitva o Británii, Winston Churchill, strategické bombardování, atomová bomba.

Žák shrne příčiny, které vedly k rozpoutání druhé světové války.

Žák dokáže na příkladech vysvětlit význam strategického bombardování.

Jazykové cíle:

Žák správně používá podmínkové věty v druhém kondicionálu.

Žák podle poslechu třídí informace o evakuaci dětí v Británii.

Žák čte texty o leteckých bitvách s porozuměním a používá tematicky vhodnou slovní zásobu.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, nastříhané kartičky s citáty, přístup k internetu, encyklopedie (příp. text s informacemi o zahraničních pilotech ve službách RAF), zmačkané listy papíru, tabule

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Učitel uvede žáky do hodiny příběhem dětí. Děti hrají hru "kámen, nůžky, papír" a sledují plakát, na kterém pózuje Churchill s Hitlerem. Vyučující upozorní na jejich gesta, Churchillovo vítězné V (nůžky) a Hitlerův charakteristický pozdrav (papír). Odtud vychází jazyková hříčka v názvu lekce.

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING/WRITING (8 MIN.)

Žáci pracují ve skupinkách po čtyřech. Obdrží rozstříhané kartičky s anglickým citátem, který mají za úkol složit (Přílohy). Ten pak napíší na tabuli, učitel vysvětlí a doptává se žáků, co tato sdělení napovídají o motivech válčících stran nebo průběhu války. Vzhledem k šikovnosti žáků a úspoře času mohou všechny skupinky pracovat se stejnými dvěma citáty (Churchill a Hitler).

Řešení: "I have nothing to offer but blood, toil, tears and sweat." Churchill („Nemohu nabídnout nic než krev, dřinu, slzy a pot.“ – odhodlanost bránit se německé invazi za každou cenu; "This war is the war of the entire Russian people." Stalin („Toto je válka všeho ruského lidu.“ – zaskočený Stalin po německém útoku); "Today we rule Germany, tomorrow the world." Hitler („Dnes vládne Německu, zítra celému světu.“ – touha po dobovačném válce, šířit nacistickou ideologii, Lebensraum); "The Mediterranean will be turned into an Italian lake." Mussolini („Ze Středozemního moře učiníme italské jezero.“ – touha po nových územních ziscích, koloniích).

IHAVENOTHIN	GTOOFFERBU	TBLOODTOILT	EARSANDSWE	AT.CHURCHILL
THISWARISTHE	WAROFTHEEN	TIRERUSSIANP	EOPLE.STALIN	
TODAYWERUL	EGERMANYTO	MORROWTHE	WORLD.HITLER	
THEMEDITERR	ANEANWILLBE	TURNEDINTOA	NITALIANLAKE.	MUSSOLINI

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, LISTENING (10 MIN.)

Žáci pracují ve dvojicích – spojují anglické termíny vlevo s jejich českými definicemi vpravo. Učitel se otázkami ujistí, že žáci rozumí termínu appeasement atp. Poté poslouchají rozhlasový pořad, ve kterém se tři historici přou o to, co způsobilo druhou světovou válku.

Přepis poslechu L11/1:

Interviewer: Welcome to our Radio History Show. Today we will ask our guests who is to blame for WW II? So, ladies and gentleman, what do you think? Dr. Brown?

Dr. Brown: Yes, thank you. I think it is clear. It was Hitler. He wanted to go to war. He hated the Treaty of Versailles. He built a strong army and then he took Czechoslovakia. And nobody did anything. In 1939 Hitler invaded Poland and started the war. So, it was all Hitler's fault.

Interviewer: OK. Thank you for that – and what is your opinion, Dr. Cooper?

Dr. Cooper: Oh, come on. Everybody says it is all Hitler's fault. That is too easy to say, isn't it? No, we helped Hitler! I mean, lots of British people liked what he was doing. You were right when you said nobody did anything after Hitler took Czechoslovakia. Also Stalin made an agreement with him. It was this policy of appeasement that encouraged Hitler to start the war.

Interviewer: Hm, that is a very interesting idea. And what do you think, Dr. Peterson?

Dr. Peterson: I don't blame Hitler either. I think it was the Great Depression of the 1930s. People were very poor and without money. They wanted to have more food and raw materials. That's why Germany invaded Poland, Japan invaded China and Italy invaded Ethiopia. It was this economic crisis which is to blame.

Interviewer: Hmmm. One simple question and so many answers. That's why we love history, don't we? Well, thank you very much, my dear guests...

	Hitler ...	Fascists ...	Stalin ...	The Great ...	Policy ...
Dr. Brown	✓				
Dr. Cooper					✓
Dr. Peterson				✓	

Po poslechu vybídne učitel žáky, aby mu určili, které příčiny byly dlouhodobé a které krátkodobé. Co bylo bezprostřední záminkou k vypuknutí konfliktu?

4. UČEBNICE, AKTIVITA 3, READING (10 MIN.)

Vyučující připomene Churchillův výrok a požádá žáky, aby si přečetli text o druhé světové válce a bitvě o Británii. Mají za úkol si zapamatovat pět nových faktů, které si v textu podtrhnou. Během jejich čtení může učitel na tabuli napsat pojmy jako Axis Powers, Allied Powers, radar, RAF vs. Luftwaffe atp... a doptávat se žáků na jejich významy.

5. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (5 MIN.)

Žáci mají za úkol napsat k vlajkám jména států a zakroužkovat *státy Spojenců – USA, Sovětský svaz, Svobodná Francie a Velká Británie*. Ostatní vlajky patří *státům Osy: Japonsko, nacistické Německo* (mohou si vybarvit), *a fašistická Itálie*.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2 (10 MIN.)

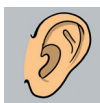
Kooperativní bingo. Žák se svým pracovním sešitem a tužkou obchází ostatní spolužáky a jednotlivě je vždy požádá, aby mu vyplnili jeden dílek v tabulce – odpovědi mohou být česky i anglicky. Nikdo nesmí psát odpovědi na více otázek do jednoho PS a žáci se musí střídát. Účastní se i učitel, vyplňuje žákům políčko vlevo dole *What was evacuation?* Dozvíš se příští hodinu ☺. Na závěr vyučující společně s žáky zkontroluje zapsané odpovědi.

2 HODINA

1. UČEBNICE, AKTIVITA 4, LISTENING/WRITING (5 MIN.)

Vyučující připomene žákům téma letecké bitvy o Británii. Zeptá se žáků, jak britská vláda řešila ochranu dětí během náletů. Popíše plán evakuace. Následuje poslech (L11/2), ve kterém se žáci dozvědí, co si děti s sebou braly do zavazadel při evakuaci. Poslech je vhodné opakovat. Žáci podle poslechu dopisují do rámečku vedle obrázku věci, o kterých uslyší.

Přepis nahrávky:

When Germany started to bomb Great Britain people had to leave their homes. The British government wanted to protect children. They sent them to the countryside. It was called evacuation. Almost 800,000 children lived with new families in Wales, Cornwall or Scotland. Some of them travelled to Canada, Australia or the USA. Every evacuee had a gas mask, food for the journey and a small bag. There were washing things in the bag: a bar of soap, a toothbrush, toothpaste, a towel, a comb or brush. Children also had clean clothes, a warm coat, good shoes and a favourite book packed in their bags. Lots of parents were very sad. Where will my children go? Will brothers and sisters be together? They asked questions but nobody answered.

2. UČEBNICE, AKTIVITA 5, SPEAKING (5 MIN.)

Žáci ve dvojicích hovoří o tom, co by si oni sami sbalili do svých zavazadel v případě evakuace. Procvičují druhý kondicionál – otázky i kladné věty. Vyučující může na tabuli napsat vzorovou větu, žáci mají k dispozici “lešení” v bublinách. Na konci aktivity se vyučující ptá žáků, ti odpovídají.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 6, WRITING (12 MIN.)

Vyučující uvede aktivitu vyprávěním o statečných letcích RAF. Proč se označovali *The Few* (“nemnozí/hrstka”)? Žáci odvodí z uvedeného citátu. Žáci by také z druhého citátu (a obrázku) měli odvodit přezdívku W. Churchilla. Následuje samostatná práce ve skupinkách, ve které žáci hledají informace o dobrovolných zahraničních letcích ve službách královského letectva. Jakých byli národností? Učitel směřuje jejich bádání k československým stíhacím perutím a jménům jako např. Josef František (*the leading ace* – letecké eso). Žáci si zapisují do učebnice zjištěné informace.

4. UČEBNICE, AKTIVITA 7, READING (5 MIN.)

Žáci si čtou o taktice strategického bombardování během druhé světové války. Učitel kontroluje porozumění, ptá se žáků na otázky – např. co bylo cílem takového bombardování, kdy se uskutečňovaly nálety, co způsobovalo nepřesnosti útoků. Může napsat na tabuli některé termíny a doptávat se na jejich význam: *bombers, air raids, Little Boy, Fat Man...*

5. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (10 MIN.)

Cílem této aktivity je žákům formou simulace ozřejmit, proč byly letecké nálety nepřesné a proč během války umíralo tolik civilistů na obou stranách konfliktu. Je nutné poučit žáky o bezpečném chování během aktivity. Vyučující vysvětlí žákům, že budou simulovat let bombardérů a “bombardovat” cíl. Tím bude list papíru položený na zemi ve volném prostoru před tabulí. Aktivita se bude odehrávat v prostoru třídy, žáci budou v řadě procházet uličkou mezi lavicemi k tabuli a z natažené ruky pouštět na cíl “bombu” – zmačkaný papír. Nesmí papír házet, pouze jej upustí na zem. U tabule stojí vybraný žák, který bude zaznamenávat úspěšnost “bombardování”. Žáci, kteří shodili bombu, se řadí v druhé uličce mezi lavicemi. Na povel “Move” se žáci v rychlém tempu snaží bombardovat cíl. Na závěr lze ze záznamů na tabuli odvodit úspěšnost náletu – zpravidla 30%. Útok lze opakovat za snížené viditelnosti (nálety probíhaly převážně v noci), nebo tak, že vyučující stojí před cílem a způsobuje nepatrný průvan (povětrnostní podmínky). Vyučující na závěr připomene, že bombardéry útočily z výšky 4 km v rychlosti 300 m/s. Úspěšnost spojeneckých náletů byla odhadem asi 10%. Také může položit otázku, proč byly atomové bomby svrženy z výšky 10,000 m.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3 (6 MIN.)

Žáci vyluští v křížovce jméno vynálezce atomové bomby.

Řešení: 1. bombers, 2. Pacific, 3. Japan, 4. The Few, 5. Nagasaki, 6. Hiroshima, 7. German, 8. Churchill (pozor, anglická abeceda nezná CH), 9. Fat Man, 10. Allied, 11. raid. Robert OPPENHEIMER

7. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení v pracovním sešitě a vybarví další jeden díl na hodinách času. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

Na závěr může vyučující připomenout příběh dětí. David si pokládá otázku, kdo by mohl představovat kámen – vyučující může touto metaforou označit osobu Stalina a komunistické Rusko v poválečné Evropě. O tom ale příště.

Obsahové cíle:

Žák správně používá pojmy: studená válka, železná opona, Marshallův plán, Trumanova doktrína, Berlínský letecký most, Kubánská krize.

Žák shrne události a důvody, které vedly k rozpoutání studené války.

Žák uvede příklady konfliktů ve světě v éře studené války.

Jazykové cíle:

Žák čte s porozuměním text o příčinách studené války, vhodně pracuje s tematicky zaměřenou slovní zásobou při pokládání otázek.

Žák podle poslechu ověří správnost tvrzení o Berlínském leteckém mostu.

Žák sdělí na základě zhlédnutí filmu, co by lidé měli dělat v mezní situaci – používá *should*.

Žák používá předpřítomný čas ve větách o dobývání vesmíru.

Typ hodiny: 2 výkladové hodiny

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, CD přehrávač, slovníky cizích slov, pastelky dvou barev, projektor / interaktivní tabule, nakopírované kartičky pro žáky

1. HODINA**1. UČEBNICE, ÚVOD (2 MIN.)**

Vyučující uvede příběh Davida, Laury a Huga. Naši hrdinové se ocitli u Berlínské zdi, dívají se, co stavba znamená, zmiňují Velkou čínskou zeď. Vyučující se může ptát žáků, proč lidé staví zdi, může připomenout další historické stavby – Hadriánův val nebo např. současnou hranici mezi USA a Mexikem. Na závěr prozradí, že jde o symbol studené války.

2. UČEBNICE, AKTIVITA 1, SPEAKING (3 MIN.)

Vyučující vybídne žáky, aby si ve dvojicích přečetli dobový východoněmecký vtíp. Pravděpodobně jej žáci nepochopí (to je dobře, žijí v jiné době), ale přesto by měli být schopni popřemýšlet nad uvedenými otázkami. Lze pracovat i se slovíky cizích slov.

Možné řešení: 1. NDR vznikla v roce 1949; 2. sabotáž – podvratná činnost, záškodnictví v době konfliktu; špionáž – získávání tajných informací pro protistranu; 3. v souvislosti s vtípem hospodářské rozdíly Východu a Západu, antagonismus ideologií.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 2, READING (15 MIN.)

Žáci nejprve ve dvojicích rozhodují, které tvrzení platí pro USA a které pro Sovětský svaz. Čtverečky s otazníky si vybarvují zvolenými barvami, doporučená je červená pro SSSR.

Řešení: 1. USA, 2. USA, 3. SSSR, 4. USA, 5. SSSR, 6. SSSR, 7. USA, 8. SSSR, 9. USA, 10. SSSR.

Vyučující s žáky zkontroluje, rozvede ideologický spor mezi kapitalismem a komunismem (způsob vlastnictví, občanské svobody). Poté si žáci vyberou, kdo bude číst text A a kdo text B. Po přečtení si obsah převyprávějí. Vyučující se doptává česky na otázky – např. jaké byly v poválečném Německu zóny, co je “železná opona”, co nabízeli Marshallův plán, proč Američané nabízeli pomoc atp.

4. UČEBNICE, AKTIVITA 3, SPEAKING (5 MIN.)

Žáci změní dvojice – otočí se ke spolužákům v jiných lavicích. Vzájemně si pokládají anglické otázky, volí správná tázací zájmena z bubliny nalevo k druhým částem otázek v bublině napravo. Tázací zájmena lze kombinovat: např. What was Marshall Plan? / When was Marshall Plan? Vyučující prochází dvojice a pomáhá s otázkami.

5. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 1 (4 MIN.)

Žáci samostatně vybarvují propagandistické slogany studené války podobně jako v učebnici v aktivitě 2. Tedy hesla komunistického Východu např. červenou barvou, hesla kapitalistického Západu např. modrou.

Řešení: levý sloupec odshora dolů – Západ, Východ, Východ, Západ, Západ; pravý sloupec odshora dolů – Západ, Západ, Východ, Východ, Východ.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 2 (3 MIN.)

Žáci vyhledávají v řádcích skryté názvy evropských států východního bloku.

Řešení:

BLAKNOBULGARIAWETSTTHOOVZUITASSALBANIAUSTALM
FRAROMANIADUBAHUNGARYEASYPOLANDSOCIILEWSMRE
YAWYUGOSLAVIABROUGTWSCECHOSLOVAKIACOLPMMUT
NEVERESTASIWORKMFACTEASTGERMANYTHALLFRUTDAY

7. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3 (13 MIN.)

Vyučující touto aktivitou ilustruje žákům realitu všedního dne především v 50. letech v USA, kdy se lidé cítili bezprostředně ohroženi jadernými útoky. Nejprve s žáky projde termíny v rámečku. Žáci budou během sledování videa kroužkovat takové pojmy, se kterými se ve videu setkají. Oficiální video amerického ministerstva obrany z roku 1951 *Duck and Cover* <https://www.youtube.com/watch?v=IKqXu-5jw6o> lze promítnout celé nebo jen prvních šest minut.

Podle toho bude vypadat řešení – toto jsou pojmy, o kterých žáci ve videu neuslyší: rats and snakes, capitalism, the Soviet Union, freedom, the Cold War.

Na závěr aktivity vybídne učitel žáky, aby si ve dvojicích odpověděli na otázky uvedené pod rámečkem. Procvičí modální sloveso *should*.

2. HODINA

1. UČEBNICE, AKTIVITA 4, LISTENING (10 MIN.)

Učitel uvede hodinu aktivitou Chinese Whisper (tichá pošta). Rozdělí žáky do dvou skupin, žáci se postaví do řady, která směřuje od konce třídy k tabuli. Vyučující vždy posledním v řadě pošeptá anglický termín z předchozí hodiny, žáci si šepem slůvko ve skupině předávají, první v řadě napíše slovo na tabuli (např. Cold war, GDR, USSR, iron curtain apod.). Nebo zahájí hodinu povelem Duck and cover! Poté uvede, že v éře studené války docházelo také k tzv. horkým konfliktům.

Žáci si samostatně přečtou o Berlínském leteckém mostě a vybírají z nabízených možností tu, kterou považují za správnou.

Kontrola formou poslechu (L12/1):

David: 1. The city of Berlin was in the middle of the Soviet zone.

Laura: 2. The West transported supplies to Berlin by rail or road.

Hugo: 3. The West introduced a new currency in Germany – the Deutsche Mark.

David: 4. Everyone in the Soviet zone wanted the new money. The Soviets didn't like this. They wanted to control the entire city by themselves.

Laura: 5. They blocked all rail and road traffic and cut off the electricity in the city.

Hugo: 6. The only way to supply west Berlin was by air.

David: 7. The western planes landed every three minutes at Berlin's airport with supplies. It lasted 318 days. It was called the Berlin Airlift.

Laura: 8. The planes dropped sweets to keep the people in Berlin happy.

Hugo: 9. Around 65 % of the cargo was coal.

David: 10. After 318 days Stalin stopped the blockade.

Na závěr vyučující vybídne žáky, aby vysvětlili slogan z rámečku. Je vhodné, aby žákům zobrazil na projektoru / interaktivní tabuli originál amerického plakátu. <https://playingintheworldgame.files.wordpress.com/2012/10/milk-new-weapon-of-democracy.jpg>

2. UČEBNICE, AKTIVITA 5, WRITING (3 MIN.)

Vyučující požádá žáky, aby k obrázkům v učebnici napsali vše, co jsou k nim schopni říci. Žáci si zvolí, zda anglicky či česky. Poté je vybídne, aby se o své zápisky podělili s ostatními.

Na obrázku jsou: Berlínská zeď, nukleární rakety, přilba amerického vojáka z vietnamské války se symbolem míru, vojenské visačky s vlajkou USA a Vietnamu a mapa Sev. a Jižní Koreje.

3. UČEBNICE, AKTIVITA 6, SPEAKING/WRITING (10 MIN.)

Vyučující rozdělí žáky do skupinek po čtyřech. Každý ve skupině obdrží nakopírovanou a vystřiženou kartičku (Přílohy), ve které najde informace o důležitém konfliktu studené války. Žák si údaje přečte a sdělí je ostatním. Společně pak zaznamenají údaje v učebnici do mapy. Na závěr společná kontrola.

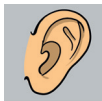
4. UČEBNICE, TIME FOR ACTION (10 MIN.)

Vyučující se žáků zeptá, proč byla Kubánská krize nejzávažnějším konfliktem studené války. Směřuje žáky k tomu, aby si uvědomili, že světu tehdy hrozila třetí světová nukleární válka. Vybídne je, aby si událost ve třídě pomocí jednoduché simulace zrekapitulovali. Rozdělí žáky na dvě skupiny – blok SSSR a blok USA. Žáci se shromáždí v protilehlých rozích třídy u jedné z lavic. Zvolí si svého vůdce – Kennedyho a Chruščova. Vyučující každé skupině dá zmačkaný papír – pomyslnou atomovou raketu. Žáci se snaží přes celou třídu hodit raketou na nepřítele. Mohou se bránit dopadu nepřátelské zbraně. Uvědomí si, že raketa letí dlouhou dobu, pomalu, musí urazit velkou vzdálenost, je čas se na výbuch připravit nebo raketu zneškodnit. Poté učitel požádá skupiny, aby si ze svých řad zvolily zástupce, který bude představovat rozmístění raket na Kubě (SSSR), resp. v Turecku (USA). Tito žáci se mohou přesunout do sousedící lavice k lavici protějšího týmu (např. vzdálenost Kuby od USA je 150 km). Nyní je jasné, že rakety jimi vystřelené z minimální vzdálenosti mají fatální důsledky. Vyučující vyzve vůdce, aby vyjednali diplomatickou cestou mírové řešení situace. Týmy sepíší improvizované diplomatické dopisy pro protivníka. Měly by uvést: 1. Proč je vhodné předsunuté rakety odstranit 2. Co nabídnou na oplátku. Na závěr vyučující připomene, že Kennedy rozhodl o diplomatickém vyjednání konfliktu proti vůli svých generálů, kteří chtěli válčit, a že reakce Chruščova byla pro Kubu naprostým šokem (a úlevou pro svět). Tehdy se také ustavilo přímé telefonické spojení mezi hlavními představiteli USA a SSSR.

5. PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 4 A 5 (10 MIN.)

Žáci tvoří věty, které by mohly zaznít z dobového televizního vysílání v souvislosti se závody v dobývání vesmíru. Procvičují předpřítomný čas. Poté se zamyslí nad tím, jaká slova by pronesli, kdyby podobně jako Armstrong byli prvním člověkem na Měsíci.

Řešení a kontrola formou poslechu (L12/2):

Woman: 1957: The first satellite has just arrived in orbit today. It is Sputnik I.

Man: 1957: The first animal has been in orbit today. It is a dog called Laika.

Woman: 1961: The first man has travelled into space today. He is Yuri Gagarin.

Man: 1961 (three weeks later): The second man has reached space today. He is Alan Shephard.

Woman: 1963: The first woman has come back from space today. She is Valentina Tereshkova.

Man: 1969: The first man has walked on the Moon. He is Neil Armstrong.

6. PRACOVNÍ SEŠIT, SELF-ASSESSMENT (2 MIN.)

Žáci si vyplní tabulku sebehodnocení v pracovním sešitě a vybarví další jeden díl na hodinách času. Mají hodiny kompletní. Viz komentář v metodice k 1. lekci.

1. UČEBNICE

Žáci se v bublinách dočtou o šťastném konci putování Davida, Laury a Huga. David se nemůže dočkat, až se všem pochlubí prožitými dobrodružstvími, Laura se diví, že se jim podařilo vrátit do muzea ke školní skupině právě včas, a Hugo rychle schovává kouzelné hodiny, aby se nedostaly do nepovolaných rukou. Společná cesta časem je stmelila a jsou z nich kamarádi na celý život. Nejvíce ovlivnila právě Huga, který se historii rozhodl věnovat i profesně.

Na následující straně čeká žáky opakovací aktivita, ve které mají hádat autory slavných výroků historie, o kterých se v průběhu studia dozvěděli. Období, kam spadají autoři citátů, jsou napovězena sousedícími detaily z obrázků k příslušným lekcím. Žáci se pokusí samostatně, ve dvojicích nebo menších skupinkách doplnit jména osobností – mohou vyhledávat jména v učebnici nebo pracovním sešitě. Vyučující může připravit na tabuli výběr jmen.

Řešení: 1. Louis XIV, 2. Immanuel Kant, 3. Denis Diderot, 4. Napoleon Bonaparte, 5. Robert Owen, 6. Robert E. Lee, 7. passenger of Titanic, 8. Alexander G. Bell, 9. Franz Ferdinand, 10. J. Stalin, 11. A. Einstein, 12. W. Churchill, 13. N. Armstrong. Kontrola formou poslechu (L13/1).

David: One: "I am the state!" Louis XIV said this.

Laura: Two: "Dare to know! Have courage to use your own reason!" Immanuel Kant said this.

Hugo: Three: "Beware of anyone who has read just one book." Denis Diderot said this.

David: Four: "The Revolution is over, I am the Revolution!" This was said by Napoleon Bonaparte.

Laura: Five: "Eight hours labour, eight hours recreation, eight hours rest." Robert Owen said this.

Hugo: Six: "I would rather die a thousand deaths than surrender." General Robert E. Lee said this.

David: Seven: "It is impossible to sink this ship!" This was said by one of the passengers on the Titanic.

Laura: Eight: "Mr. Watson – Come here – I want to see you." Sherlock Holmes didn't say this. It was Alexander Graham Bell.

Hugo: Nine: "So this is how you welcome your guests – with bombs?" This was said by Franz Ferdinand before he was killed in Sarajevo.

David: Ten: "One death is a tragedy. One million deaths is a statistic." Joseph Stalin said this.

Laura: Eleven: "World War IV will be fought with sticks and stones." Albert Einstein said this.

Hugo: Twelve: "An iron curtain has descended across Europe." This was said by Winston Churchill.

David: Thirteen: "That's one small step for a man, one giant leap for mankind." These are famous words of Neil Armstrong.

Aktivitu lze také realizovat jako "soutěž" mezi týmy žáků. Za každé správně uhodnuté jméno vyučující udělí týmu bod, vítězný tým vybere nejoblíbenější citát, který poté žáci společně mohou výtvarně ztvárnit a vyvěsit ve třídě. Poslední aktivitou je osobnostní kvíz. Žáci samostatně prochází otázky a podle odpovědi ANO/NE postupují k otázkám dalším. Na závěr kvízu zjistí, které historické osobnosti se podobají nejvíce, resp. kdo by mohl být jejich přítel, kdyby žili v jeho době.

2. PRACOVNÍ SEŠIT

Vyučující zopakuje s žáky významy uvedených pojmů, na tabuli nakreslí pomyslnou časovou osu a záměrně popleteně na ni zakreslí vybrané termíny. Vybídne žáky, aby chybu opravili. Poté žáci samostatně dokreslují do časové osy (symbolizuje putování časem Davida, Laury a Huga) uvedené termíny. Šikovnější žáci dopisují i letopočty.

Řešení chronologicky: 1750 – Sun King – Philosopher King – Declaration of the Rights of Man – 1800 – Battle of Waterloo – the first public railway line – telegraph – 1850 – American Civil War – Scramble for Africa – 1900 – RMS Titanic – Assassination of Franz Ferdinand – WW I – Russian Civil War – Hitler became the chancellor – WW II-Blitz – Little Boy and Fat Man – Berlin Airlift – 1950 – Vietnam War – Neil Armstrong – 2000.

LEKCE 2 – AKTIVITA TIME FOR ACTION

Voltaire

- He did not like the French kingdom.
- He did not like the church.
- He lived in exile in England.
- He became a hero of the French people during the French Revolution.

Jean-Jacques Rousseau

- He came from Geneva in Switzerland.
- He lived in France.
- He believed that people were born good and innocent.
- He wrote a book called The Social Contract.

Denis Diderot

- He was a French philosopher.
- He lived in France.
- He was editor of the Encyclopedia for 25 years.
- Some of the articles were so dangerous that Diderot himself censored them.

Catherine II the Great

- She lived in Russia.
- She wrote books.
- She formed the first schools for women and also the first medical schools.
- She abolished the torture of criminals.
- She had more than twenty lovers.

Frederick II the Great

- He lived in Prussia.
- He wrote letters to Voltaire.
- He reduced censorship and improved education.
- He built thousands of miles of roads.
- He created a very strong army.

Maria Theresa

- She lived in Austria.
- She had sixteen children.
- She carried out military, school and economic reforms.
- She built new schools in every village.
- She introduced the census.

Joseph II

- He lived in Austria.
- He abolished serfdom.
- People could move, get married and study freely.
- He issued the Edict of Toleration which established religious freedom.

CARD OF QUOTATIONS:

Humans are naturally equal and free. (Locke)

I think and therefore I am. (Descartes)

Dare to know! Have courage to use your own reason! (Kant)

I am the first servant of the state. (Frederick II)

Man is born free and everywhere he is in chains. (Rousseau)

Beware of anyone who has read just one book. (Diderot)

I do not agree with what you have to say, but I'll defend to the death your right to say it. (Voltaire)

LEKCE 3 – AKTIVITA 2

THE FIRST ESTATE – CLERGY

THE SECOND ESTATE – NOBILITY

THE THIRD ESTATE – COMMONERS

People are born and remain free!

**Lidé mají právo svobody, vlastnictví,
bezpečnosti a právo bránit se útlaku.**

**Svoboda je, že každý může činit vše, co
neškodí druhému.**

All citizens are equal in the eyes of the law!

Nikdo nesmí být uvězněn bez řádného soudu!

Everyone has the right to believe any religion!

**Every citizen can speak, write or print with
freedom!**

LEKCE 4 – AKTIVITA 5

They exiled him to the island of Saint Helena.

Where was Napoleon born?

He was born in Corsica.

Who did he marry first?

He married Josephine first.

What did the French expedition find in Egypt?

The expedition found the Rosetta Stone.

When did Napoleon become the First Consul?

He became the First Consul after the coup in 1799.

When did Napoleon become the Emperor of the French?

He became the Emperor in 1804.

What do we call his set of the reforms?

We call it the Civil Code.

Did Napoleon ever defeat Great Britain?

No, he didn't. He decided to fight on land.

What is the Battle of Three Emperors?

It is the Battle of Austerlitz in 1805.

Who said: We are babies in the hands of a giant?

Russian Tsar Alexander I said it.

Who did Napoleon marry for the second time?

He married Marie Louise.

When did Napoleon attack Russia?

He attacked Russia in 1812.

Why was the French army destroyed?

Because of the bad weather and lack of food.

When did Napoleon's Grand Empire end?

It ended in 1813 at the Battle of the Nations.

Where did the allies exile Napoleon?

They exiled him to Elba.

Did he come back?

Yes, but it was just for 100 days.

What was Napoleon's last battle?

It was the Battle of Waterloo in 1815.

Where did the allies exile Napoleon after Waterloo?

LEKCE 5 – AKTIVITA TIME FOR ACTION

Morse Code

A	•—	M	— —	Y	— • — —	6	— • • • •
B	— • • •	N	— •	Z	— — • •	7	— — • • •
C	— • • — •	O	— — —	Ä	• — • —	8	— — — • •
D	— • •	P	• — — •	Ö	— — — •	9	— — — — •
E	•	Q	— — • —	Ü	• • — —	.	• — • • •
F	• • — •	R	• — •	Ch	— — — —	,	— — • • — —
G	— — •	S	• • •	0	— — — — —	?	• • — — • •
H	• • • •	T	—	1	• — — — —	!	• • — — •
I	• •	U	• • —	2	• • — — —	:	— — — — • •
J	• — — — —	V	• • • —	3	• • • — —	"	• • • • •
K	— • • —	W	• — — —	4	• • • • —	'	• — — — — •
L	• — • •	X	— • • • —	5	• • • • •	=	— • • • •

Morse Code

A	•—	M	— —	Y	— • — —	6	— • • • •
B	— • • •	N	— •	Z	— — • •	7	— — • • •
C	— • • — •	O	— — —	Ä	• — • —	8	— — — • •
D	— • •	P	• — — •	Ö	— — — •	9	— — — — •
E	•	Q	— — • —	Ü	• • — —	.	• — • • •
F	• • — •	R	• — •	Ch	— — — —	,	— — • • — —
G	— — •	S	• • •	0	— — — — —	?	• • — — • •
H	• • • •	T	—	1	• — — — —	!	• • — — •
I	• •	U	• • —	2	• • — — —	:	— — — — • •
J	• — — — —	V	• • • —	3	• • • — —	"	• • • • •
K	— • • —	W	• — — —	4	• • • • —	'	• — — — — •
L	• — • •	X	— • • • —	5	• • • • •	=	— • • • •

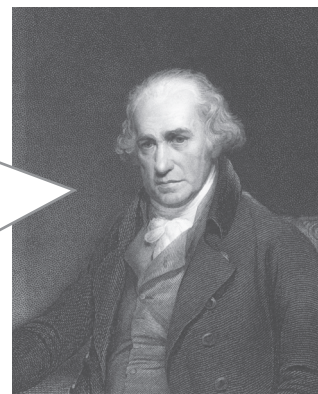
LEKCE 5 – PRACOVNÍ SEŠIT, AKTIVITA 1

SIR RICHARD ARKWRIGHT

I was a leading entrepreneur of the Industrial Revolution in England.
I founded many textile **factories**.
I gave a lot of people their jobs.
I created **mass production**.

JAMES WATT

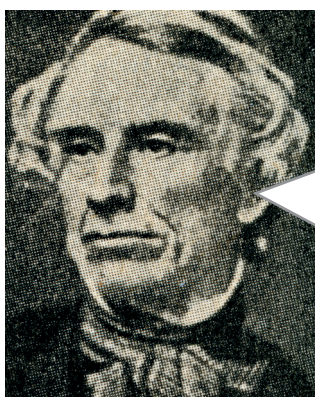
I was a Scottish mathematician and engineer.
I didn't invent the first **steam engine** but I made it work better.
A unit of power is named after me, by the way.

GEORGE STEPHENSON

I was an English engineer.
I built the first public **railway line** in the world for my **steam locomotives**.
I was the “Father of Railways”.

ROBERT FULTON

I was an American inventor.
I built the first **steamboat** for the public.
I also designed the first practical submarine for Napoleon.

SAMUEL MORSE

I was an American inventor.
I made a **telegraph** with only one wire.
I made a code for **telegraph** with my assistant.

LEKCE 5 – AKTIVITA 6

LOTS OF PEOPLE LIVED TOGETHER IN THE SAME HOUSE

THE ROOMS WERE DARK AND SMALL

**GAS STREET LIGHTS COULDN'T LIGHT THE STREETS,
SO THEY WERE QUITE DARK**

THE HOUSES WERE BUILT VERY CLOSE TOGETHER

**PEOPLE GOT ILL VERY EASILY BECAUSE THEY LIVED SO CLOSE
TOGETHER**

FAMILIES SHARED A TOILET THAT WAS IN THE STREET

**THE HOUSE HAD ONLY TWO ROOMS: ONE FOR SLEEPING AND THE
OTHER FOR COOKING, EATING AND WASHING**

THE HOUSES WERE LARGE WITH FRONT AND BACK GARDENS

THE ROOMS WERE DECORATED WITH CARPETS AND WALLPAPER

**PEOPLE HAD THEIR SERVANTS (*sluhy*) WHO LOOKED AFTER THE
HOUSE**

**MOST HOUSES HAD 7 ROOMS INCLUDING A SCULLERY (*přípravná
jídla*) AND A PARLOUR (*salónek*)**

**THERE WERE A WATER PUMP, A FLUSHING TOILET
AND GAS LAMPS IN THE HOUSE**

**THE HOUSES DIDN'T SHARE WALLS WITH ANOTHER HOUSES –
THEY WERE DETACHED**

LEKCE 6 – AKTIVITA 4

Republican Party

The states of the North were very different from the states of the South. So, there were also big political problems. The new **Republican Party** (the North) wanted to stop slavery. They wanted to have more professional workers in American factories. They wanted to produce more of their own goods and make imports smaller.

Státy Severu se velmi lišily od států Jihu nejen hospodářsky, ale také politicky. Na severu vznikla nová **Republikánská strana**, která prosazovala zrušení otrokářství. Její představitelé se snažili podporovat placenou kvalifikovanou pracovní sílu v továrnách. Snažili se o zvýšení výroby vlastních amerických výrobků, aby byly Spojené státy nezávislé na dovozu.

Democratic Party, Abraham Lincoln

But the **Democratic Party** of the South wanted to keep slavery. They wanted to make exports bigger (especially cotton and tobacco). In 1860 the Republican Party won the presidential election. **Abraham Lincoln** was a Republican leader and he became the President of the USA in 1861. He said: “*We are not enemies, but friends. We must not be enemies.*”

Představitelé **Demokratické strany** na jihu ale chtěli otroctví zachovat. Snažili se zvýšit vývoz produktů, o které byl v zahraničí veliký zájem (zejména bavlna a tabák). V roce 1860 vyhrála volby Republikánská strana. Protože byl jejím vůdcem Abraham Lincoln, byl v roce 1861 prohlášen za prezidenta USA. Po slavnostní přísaze pronesl: „*Nejsme nepřátelé, ale přátelé. Nesmíme být nepřáteli.*“

The Confederacy, Jefferson Davis

But the South didn't like it. Eleven southern states in which slavery was legal wanted to separate from the United States of America. They formed the Confederate States of America (the **Confederacy**). They wanted to be independent and separate. They chose Jefferson Davis as the new president.

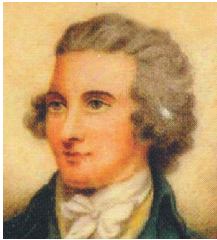
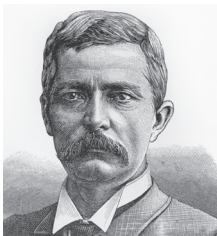
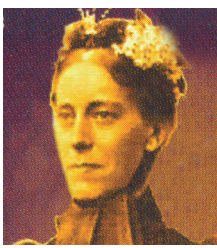
ližní státy s prezidentskou volbou nesouhlasily. Jedenáct států, ve kterých bylo otroctví legální, se chtělo od Spojených států amerických odtrhnout. Vytvořily tedy Konfederované státy americké (nebo také **Konfederace**), které měly být nezávislé a samostatné. Za svého prezidenta si zvolili Jeffersona Davise.

The Union

The rest of the states were called the **Union**. Their president was Abraham Lincoln. The states were situated in the north and in the west of the USA. There were another five states on the borders between the South and the North. Although slavery was legal in them they decided to support the **Union**. They were called the “border states”. Then the war began.

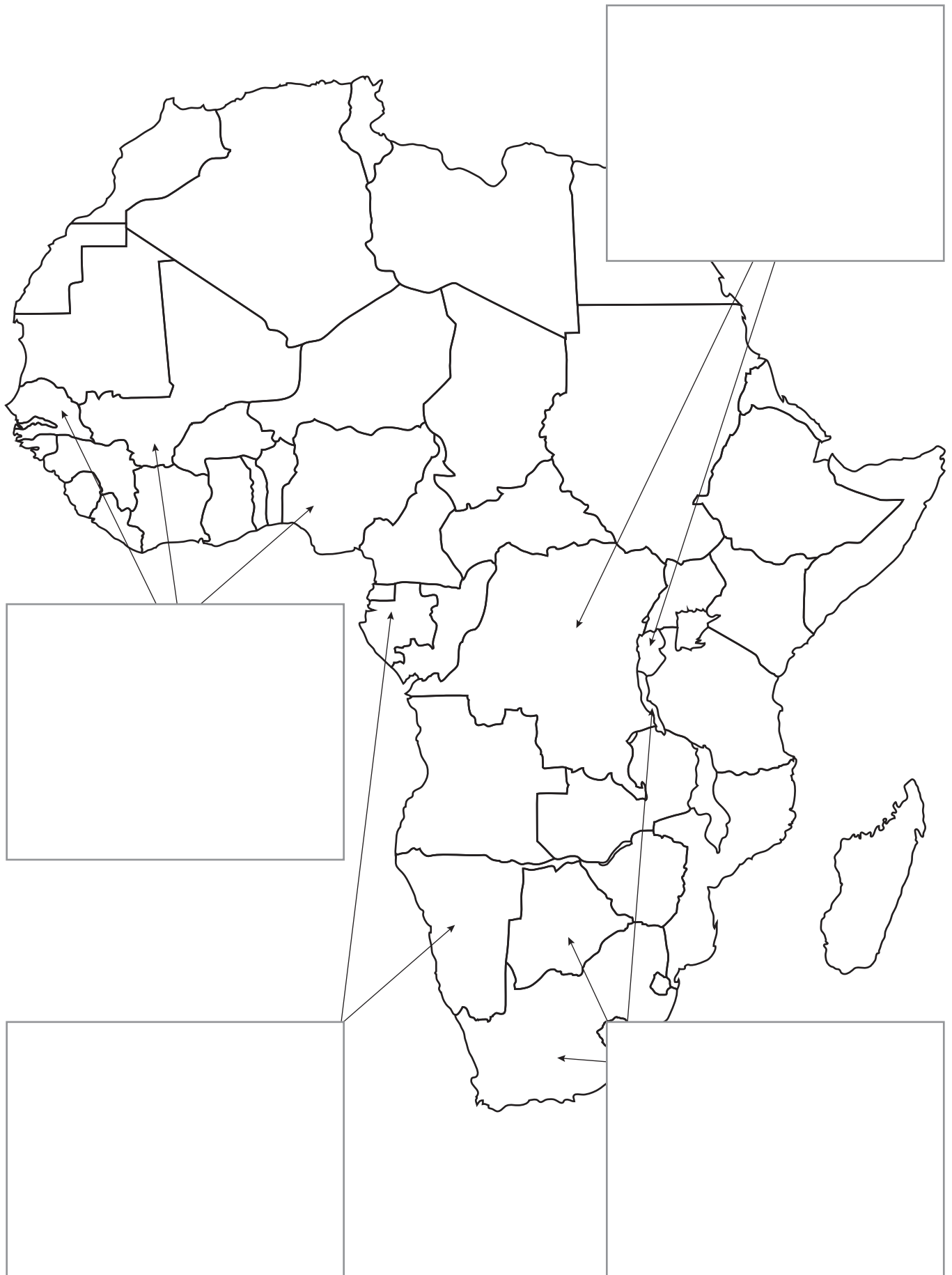
Zbývající státy USA byly nazývány **Unie**. Jejich prezidentem zůstal Abraham Lincoln. Státy se rozléhaly na severu a západu USA. Na hranicích mezi Jihem a Severem bylo ještě dalších pět států. Přestože v nich bylo otroctví legální, rozhodly se podpořit **Unii**. Nazývaly se „pohraniční státy“. Potom vypukla válka.

LEKCE 7 – AKTIVITA TIME FOR ACTION

	Mungo Park a Scottish doctor	He went to Africa in 1795 to map (zmapovat) the Niger River in the northwest (many people believed that it was the same river as the Nile River).	1. At first he took some local Africans and set out (<i>vyrazil</i>). But very soon his new friends left him and he had to carry on (<i>pokračovat</i>) alone for 80 miles until his horse died. Then he returned. 2. On his second expedition in 1805 he had 40 people with him and sailed 800 miles up the river. Then he was killed by the natives at the Bussa rapids (<i>peřeje</i>). He didn't complete his goal.
	David Livingstone a Scottish missionary (<i>misionář</i>)	He went to south Africa in 1841 to convert (<i>obrátit na víru</i>) the African people to Christianity.	1. He was the first white man who crossed the Kalahari Desert in 1849. Livingstone was a national hero for British citizens. 2. He wanted to find the source (<i>pramen</i>) of the Nile River but discovered the source of the Zambezi river. There he saw the “smoke that thunders” (<i>Hřmící oblak</i>) waterfall that he named Victoria Falls (1855). He died in Zambezi.
	Henry M. Stanley a Welsh journalist (<i>novinář</i>)	He went to central Africa to find Livingstone who was lost. He worked for the New York Herald newspaper.	1. He found Livingstone near Lake Tanganyika in 1871. His first words were: “Dr. Livingstone, I presume?” Livingstone replied: “You have brought me new life.” 2. He solved (<i>vyřešil</i>) the last big mystery in Africa – the course (<i>tok</i>) of the Congo River to the sea. He became Sir Henry M. Stanley back in Great Britain.
	Mary Kingsley an English writer	She went to west Africa to meet the local people and study them.	1. At first in 1893 she went to Angola alone and lived among the local people. That was very unusual for a woman in those times. 2. On her second journey in 1895 she studied “cannibal” (<i>lidojedi</i>) people in Gabon. She was kind to them and so were they.

LEKCE 7 – AKTIVITA TIME FOR ACTION

Write the names of the explorers in the boxes. Cut and stick in the photos as well.

LEKCE 8 – AKTIVITA 1

the use of fire /ju:z əv 'faɪə(r)/	využití ohně 500,000 BC
the bow and arrow /baʊ ənd 'æərəʊ/	luk a šíp 15,000 BC
bricks /brɪks/	cihly 8,000 BC
pottery /'pɒtəri/	hrnčířství 6,500 BC
the wheel /wi:l/	papír 105 AD
paper /'peɪpə(r)/	větrný mlýn 644 AD
windmill /'wɪn(d),mɪl/	střelný prach 1040 AD
gunpowder /'gʌn,pəʊdə(r)/	kompas 1100 AD
compass /'kʌmpəs/	knihtisk 1450 AD
the printing press /'prɪntɪŋ pres/	první globus 1492 AD
the first globe /fɜ:(r)st gləʊb/	dalekohled 1608 AD
microscope /'maɪkrə'skəʊp/	mikroskop 1590 AD
telescope /'telɪ'skəʊp/	dalekohled 1608 AD
steam engine /sti:m 'endʒɪn/	parní stroj 1765 AD

LEKCE 8 – AKTIVITA TIME FOR ACTION

1851 – sewing machine – Isaac Singer	1885 – automobile – Karl Benz
1861 – bicycle – Pierre Michaux	1885 – motorcycle – Gottlieb Daimler
1862 – machine gun – Richard Gatling	1895 – movie camera – the Lumiere brothers
1876 – telephone – Alexander Bell	1899 – vacuum cleaner – J. S. Thurman
1877 – toilet paper – Seth Wheeler	1902 – Teddy Bear – Morris Michtom
1879 – light bulb – Thomas Edison	1903 – aeroplane – the Wright brothers
1884 – (roll of) film – George Eastman	1908 – mixer – Herbert Johnson
1886 – Coca Cola – John Pemberton	1928 – penicillin – Alexander Fleming
1887 – pneumatic tyre – John Dunlop	1929 – sunglasses – Sam Foster

LEKCE 9 – AKTIVITA 3

Scientific and technological progress. New inventions.	Assassination of Franz Ferdinand.
Nationalism and racism.	Germany's militarism.
Národnostní otázka v mnohonárodnostních monarchiích.	Empires wanted more colonies.
Secret military alliances.	Všeobecný válečný optimismus.
Závody ve zbrojení.	1902 – Teddy Bear – Morris Michtom
Balkan wars (1912-13).	Sociální konflikty uvnitř států.

LEKCE 9 – AKTIVITA TIME FOR ACTION

Military alliances.	New weapons and poisons.
Aggressive British military policy.	Aggressive German military policy.
Odhodlání a chuť válčit. A will to go to war.	Touha zvítězit. A desire to win.
Austria-Hungary	Great Britain
Germany	Russia

LEKCE 9 – PRACOVNÍ SEŠIT, CVIČENÍ 3

Student A		Student B	
The Allied Powers		The Central Powers	
Population in total	928 million	Population in total	151 million
Mobilized	42 million	Mobilized	25 million
Killed in action	5.7 million	Killed in action	3.1 million
Wounded	13 million	Wounded	8.5 million

LEKCE 11 – AKTIVITA 1

IHAVENOTHIN	GTOOFFERBU	TBLOODTOILT	EARSANDSWE	AT.CHURCHILL
THISWARISTHE	WAROFTHEEN	TIRERUSSIANP	EOPLE.STALIN	
TODAYWERUL	EGERMANYTO	MORROWTHE	WORLD.HITLER	
THEMEDITERR	ANEANWILLBE	TURNEDINTOA	NITALIANLAKE.	MUSSOLINI

LEKCE 12 – AKTIVITA 6

Korean War

When? 1950 – 1953

Who? Communist North Korea (with the help of the USSR and China) vs. South Korea (with the help of the USA, GB, the United Nations).

Why? North Korea invaded South Korea.

What was the result? Both countries remained independent (*zůstaly nezávislé*) and the border was formed at the 38th parallel (*rovnoběžka*). The situation is the same today.

Vietnam War

When? 1955 – 1975

Who? Communist North Vietnam (**supported** by the USSR and China) vs. South Vietnam (supported by the USA).

Why? The Communist leader Ho Chi Minh (North) wanted to unite (*sjednotit*) Vietnam under his rule. The USA did not want the country to become communist.

What was the result? The USA lost the war and prestige.

Berlin Wall

When? 1961

Who? East Germany (under the control of the USSR) vs. West Berlin (under the control of the USA, GB, France)

Why? People did not want to live in East Germany and started to leave the country. By 1961 over 2 million people left the GDR.

What was the result? The East German government built the wall to stop the people leaving. It was called the Berlin Wall and it became the symbol of the Cold War.

The Cuban Missile Crisis

When? 1962

Who? USA vs. USSR

Why? An American spy plane took some pictures of Soviet nuclear missiles in Cuba. The USA invaded Cuba. WW III could break out!

What was the result? The Soviet Union removed the missiles (*rakety*) from Cuba. After the crisis the hotline (*přímá telefonní linka*) between Washington and Moscow was established.

LABYRINTH je sada učebních materiálů, která kombinuje výuku dějepisu a anglického jazyka metodou CLIL (Content and Language Integrated Learning).

Je určena pro žáky 8. a 9. tříd základních škol a je zpracována na úrovni A2 dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Učitelská příručka je součástí výukové sady, kterou zpracoval tým autorů jazykové školy Channel Crossings. Více informací naleznete na stránkách: **www.openschool.cz**.

Výukovou sadu tvoří:

Učebnice

Pracovní sešit

Učitelská příručka

CD s poslechy

Desková hra

Interaktivní e-learning